

ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΥΠΡΟΥ

2015

Περιεχόμενο

1. Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου	7
1.1. Ποιοι είμαστε	7
1.2 Στόχοι και Αρμοδιότητες	7
1.3 Σύνθεση και Στελέχωση	8
2. Εθνική Στρατηγική	10
2.1 Τι είναι η Εθνική Στρατηγική	10
2.2 Στόχοι, προτεραιότητες και επιτεύγματα	11
2.2.1 Πρόληψη	12
2.2.2 Θεραπεία και Κοινωνική Επανάταξη	14
2.2.3 Μείωση της βλάβης	18
2.2.4 Ρύθμιση και Έλεγχος της Προσφοράς.....	21
2.2.5. Αλκοόλ.....	23
3. Εγκρίσεις, επιχορηγήσεις και προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων προληπτικών και θεραπευτικών προγραμμάτων.....	26
3.1 Εγκρίσεις και επιχορηγήσεις προληπτικών προγραμμάτων.....	26
3.1.1 Κατάλογος εγκεκριμένων προληπτικών προγραμμάτων.....	27
3.1.2 Κατάλογος προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν μέσω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων	28
3.2 Εγκρίσεις και επιχορηγήσεις θεραπευτικών προγραμμάτων.....	29
3.2.1 Κατάλογος εγκεκριμένων θεραπευτικών προγραμμάτων.....	30
4. Ενημέρωση των επαγγελματιών και των πολιτών.....	32
4.1 Ιστοσελίδες.....	32
4.2 Ηλεκτρονικές Εφαρμογές για τα τηλέφωνα τύπου smart phones	33
4.3 Ηλεκτρονικά Δελτία Τύπου	35

4.4 Ενημερωτικά έντυπα.....	35
4.5. Εκδηλώσεις.....	36
5. Μνημόνια Συνεργασίας.....	36
5.1. CARDET	36
5.2. Πανεπιστημιακά Ιδρύματα	36
6. Νομοθετικό Πλαίσιο.....	37
6.1 Νόμος που προνοεί για την παραγωγή και εμπορία της βιομηχανικής κάνναβης.....	37
6.2 Νομοθεσία Νάρκοτεστ.....	37
6.3. Ο περί Θεραπείας Κατηγορουμένων και Καταδικασθέντων Χρηστών ή Ουσιοεξαρτημένων Ατόμων Νόμος	37
7. Διεθνής Συνεργασία	38
7.1 Συμμετοχή στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	38
7.1.1 Οριζόντια Ομάδα Εργασίας για τα Ναρκωτικά	38
7.1.2 Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας (EMCDDA).....	39
7.1.3 Επιτροπή Εθνικής Πολιτικής και Δράσης για το Αλκοόλ /Committee of National Alcohol Policy and Action (CNAPA)	39
7.2 Συμμετοχή στο Συμβούλιο της Ευρώπης	42
7.3 Συμμετοχή στη Σύνοδο των Ηνωμένων Εθνών	43
8. Κατάσταση του φαινομένου των ουσιών εξάρτησης	43
8.1. Παράνομες ουσίες.....	43
8.1.1. Δείκτης Έκτασης της Χρήσης στο Γενικό και Μαθητικό Πληθυσμό.....	43
8.1.2. Δείκτης Αίτησης Θεραπείας	44
8.1.3. Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών σε Ενδοφλέβιους Χρήστες	45
8.1.4. Δείκτης Χρήσης Ναρκωτικών Υψηλού Κινδύνου	46
8.1.5. Δείκτης Θανάτων και Θνησιμότητας από Παράνομες Ουσίες Εξάρτησης	47
8.1.6. Δείκτης Διαθεσιμότητας παράνομων ουσιών εξάρτησης	47
8.1.7. Δείκτης Εγκληματικότητας σχετιζόμενης με παράνομες ουσίες εξάρτησης	47
8.2. Αλκοόλ.....	48

8.2.1. Δείκτης Αίτησης Θεραπείας	48
8.2.2. Δείκτης Επικράτησης της χρήσης αλκοόλ στο μαθητικό πληθυσμό.....	48
8.2.3. Δείκτης Επικράτησης της χρήσης αλκοόλ στο γενικό πληθυσμό	48
8.2.4. Δείκτης Παραβατικότητας.....	49
8.2.5. Δείκτης Θανάτων και τροχαίων ατυχημάτων με κύρια αιτία το αλκοόλ.....	49
8.2.6. Δείκτης Σωματικών Συμπτωμάτων	49
9. Στόχοι και Προκλήσεις.....	50
9.1. Πρωτόκολλο Παραπομπής Μαθητών στα θεραπευτικά προγράμματα	50
9.2. Ευρωπαϊκά Κριτήρια Ποιότητας στην Πρόληψη της ουσιοεξάρτησης.....	50
9.3. Προώθηση αξιολόγησης θεραπευτικών δομών	50
9.4. Αντιμετώπιση ανήλικων χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών	50
9.5. Μελέτη για τους τρόπους σφαιρικής κάλυψης των αναγκών των αποφυλακισθέντων ουσιοεξαρτημένων.....	50
9.6. Πρόγραμμα Έγκαιρης Παρέμβασης για Παιδιά και Νέους υπό τη Φροντίδα της Διευθύντριας των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.....	51
9.7 Ευρωπαϊκά Προγράμματα	51
9.7.1. Πρόγραμμα ReEntre- Virtual Vocational Training on Entrepreneurship and Employability for Drug Addicts in Recovery	51
10. Οικονομικός απολογισμός	53
BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	54
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ	55

Μήνυμα του Προέδρου του Αντιναρκωτικού Συμβουλίου Κύπρου (ΑΣΚ)

Λόγω της φύσης του πολυδιάστατου φαινομένου της χρήσης και εξάρτησης εξαρτησιογόνων ουσιών, οι προκλήσεις που παρατηρούνται είναι συνεχείς. Μερικά παραδείγματα των νέων προκλήσεων είναι η χρήση των νέων ψυχοδραστικών ουσιών με άγνωστες και επικίνδυνες επιπτώσεις στην υγεία των χρηστών, η χρήση του διαδικτύου για την αγορά ουσιών, η αύξηση των θανάτων από υπερβολική δόση στην Ευρώπη καθώς και η αύξηση των μολυσματικών ασθενειών ανάμεσα στους χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών.

Τα νέα αυτά στοιχεία έχουν κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου εδώ και καιρό, με αποτέλεσμα το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο να έχει προωθήσει ή να έχει προχωρήσει το ίδιο σε διάφορες παρεμβάσεις και μέτρα με στόχο την πρόληψη όλων αυτών των αρνητικών συνεπειών.

Εντός του 2015 πολλά ήταν αυτά που επιτεύχθηκαν. Ενδεικτικά στη σφαίρα της Πρόληψης, το ΑΣΚ προχώρησε στην προώθηση στοχοθετημένων παρεμβάσεων, με έμφαση γύρω από τους άξονες για **στήριξη ευάλωτων ομάδων** ως προς την αποτροπή της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και **παροχή προγραμμάτων σε περιοχές υψηλού κινδύνου** καθώς και για ανάπτυξη δράσεων με στόχο τη **δημιουργία αποτρεπτικού περιβάλλοντος** ως προς τη χρήση. Από τη σκοπιά της θεραπείας, το ΑΣΚ συνέβαλε ενεργά στην διαμόρφωση και ψήφιση του «**περί Θεραπείας Κατηγορουμένων και Καταδικασθέντων Χρηστών ή Ουσιοεξαρτημένων Ατόμων**» νόμου, ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στον Υπουργό Υγείας μία ολοκληρωμένη πρόταση με εισηγήσεις για βελτίωση/ ενίσχυση των διαφόρων υπηρεσιών για ανηλίκους και τροχοδρομήθηκε και βρίσκεται σε εξέλιξη η **εξωτερική αξιολόγηση του θεραπευτικού δικτύου** της Κύπρου. Στα πλαίσια αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών που συνδέονται με τη χρήση, διενεργείται **έρευνα** με σκοπό τη συλλογή στοιχείων όσον αφορά στις συμπεριφορές υψηλού κινδύνου και την εξακρίβωση της **επικράτησης των ιών Ηπατίτιδας Β (HBV), Ηπατίτιδας C (HCV) και HIV** στους χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών, οι οποίοι αναζητούν θεραπεία, ενώ θα προβεί στην τοποθέτηση **Αυτόματων Μηχανών** Παροχής Κουτιών Μείωσης της Βλάβης σε επιλεγμένα σημεία ανά επαρχία. Παράλληλα, το ΑΣΚ προέβη σε στοχοθετημένες ενέργειες για την αντιμετώπιση του φαινομένου της εύκολης προσβασιμότητας των ανηλίκων στο **αλκοόλ** καθώς και της εφαρμογής νομοθεσιών που αφορούν στη διαθεσιμότητα του στην ομάδα αυτή. Ολοκληρώθηκε επίσης με επιτυχία η πρώτη απόπειρα του Αντιναρκωτικού Συμβουλίου για **διεκδίκηση ευρωπαϊκών κονδυλίων** για εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων στον τομέα των εξαρτησιογόνων ουσιών, με το πρόγραμμα «**Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες (ΝΨΟ)**»: Αύξηση της γνώσης διαμέσου της έρευνας και παροχή εμπειρικά τεκμηριωμένης εκπαίδευσης», με εταίρο την Αστυνομία Κύπρου – ΥΚΑΝ.

Πλησιάζοντας προς το τέλος εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης 2013-2016, το οποίο μεταφράζει σε δράσεις υλοποίησης την Εθνική Στρατηγική για την Αντιμετώπιση της Εξάρτησης από Παράνομες Ουσίες και την Επιβλαβή Χρήση του Αλκοόλ 2013-2020, πλησιάζει και η περίοδος αυτοκριτικής και ανασυγκρότησης για διαμόρφωση του νέου Σχεδίου για την περίοδο 2017-2020.

Πέρα από τα πιθανά μας λάθη αδυναμίες ή παραλείψεις, η δέσμευση της Πολιτείας, σε ότι αφορά την υλοποίηση των μέτρων στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής θα πρέπει να

θεωρείται δεδομένη. Θεωρούμε ότι πέρα από τις δυνατότητες και τους περιορισμούς της Πολιτείας, ιδιαίτερα μπροστά στις σημερινές πραγματικότητες, είναι καθοριστικής σημασίας η συστράτευση όλων όσοι εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα, σε ένα δυνατό κοινωνικό μέτωπο. Όλοι μας έχουμε χρέος να δώσουμε τη μάχη για τη ζωή, να τη δώσουμε αυτή τη μάχη με εφόδιο την επιστημονική γνώση ώστε η αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού να είναι, όσο το δυνατό, πιο δυναμική και ταυτόχρονα ρεαλιστική με μοναδικό σκοπό τη φροντίδα των συμπολιτών μας, των οικογενειών τους και της κοινωνίας στο σύνολο της.

1. Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου

1.1. Ποιοι είμαστε

Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου (ΑΣΚ) είναι από το 2000, βάσει της σχετικής νομοθεσίας («[Περί Προλήψεως της Χρήσης και Διάδοσης Ναρκωτικών και Άλλων Εξαρτησιογόνων Ουσιών](#) (Ίδρυση Αντιναρκωτικού Συμβουλίου και Ταμείου) Νόμος του 2000 (Ν. 128(I)/2000»), ο ανώτατος συντονιστικός φορέας της Κύπρου για τα θέματα παράνομων ουσιών και του αλκοόλ.

Στο ΑΣΚ λειτουργούν δύο Τμήματα: το **Τμήμα Πολιτικής** και το **Τμήμα Παρακολούθησης /ΕΚΤΕΠΝ**.

1.2 Στόχοι και Αρμοδιότητες

Το **Τμήμα Πολιτικής** έχει, τις εξής κύριες αρμοδιότητες και καθήκοντα:

- Το **σχεδιασμό**, την **παρακολούθηση** και τον **έλεγχο** της εφαρμογής της **Εθνικής Στρατηγικής για τις παράνομες ουσίες και το αλκοόλ**.
- Το **συντονισμό** των δραστηριοτήτων **σε θέματα εξαρτησιογόνων ουσιών** από τις διάφορες κρατικές υπηρεσίες ή φορείς του ιδιωτικού ή εθελοντικού τομέα.
- Το **συντονισμό**, την παρακολούθηση και την **αδειοδότηση** όλων των σχετικών **προγραμμάτων πρόληψης και θεραπείας** (κρατικού και μη κρατικού τομέα).
- Την **έγκριση** και **οικονομική ενίσχυση προγραμμάτων** που στοχεύουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση της εξάρτησης και τη μείωση της προσφοράς ουσιών.
- Την **κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστων πρακτικών** σχετικά με την πρόληψη, τη θεραπεία και τη μείωση της βλάβης.
- Τη **διάχυση έγκυρης και έγκαιρης πληροφόρησης** στην κοινωνία σε σχέση με τις εξαρτησιογόνες ουσίες.
- Την **ανάπτυξη συνεργασίας με αντίστοιχα Ευρωπαϊκά Σώματα και διεθνείς οργανισμούς**.
- Προώθηση τροποποιήσεων σε νομοθεσίες σχετικά με θέματα της αρμοδιότητας του ΑΣΚ.

Το **Τμήμα Παρακολούθησης** συμπεριλαμβάνει και το **Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ)**, που αποτελεί δέσμευση της Κύπρου, με βάση τη Συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας ([EMCDDA](#)). Στο πλαίσιο αυτής, το ΕΚΤΕΠΝ δεσμεύεται για υλοποίηση του προγράμματος του EMCDDA. Το Κέντρο, συλλέγει, επεξεργάζεται και αναλύει δεδομένα που αφορούν στη κατάσταση του φαινομένου (νόμιμες ουσίες και αλκοόλ), με βάση συγκεκριμένους άμεσους και έμμεσους δείκτες.

Στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων του ΕΚΤΕΠΝ, βρίσκεται η συλλογή, ανάλυση, μελέτη και αξιολόγηση στοιχείων για:

- Την επικράτηση της χρήσης παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών στο γενικό πληθυσμό
- Την προβληματική χρήση
- Τη θεραπεία
- Τις μολυσματικές ασθένειες
- Τους θανάτους που σχετίζονται με τη χρήση παράνομων ουσιών
- Το αλκοόλ

Τα επιστημονικά στοιχεία που συλλέγονται και αναλύονται από το ΕΚΤΕΠΝ, αξιοποιούνται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας για σκοπούς αποτύπωσης της συνολικής ευρωπαϊκής εικόνας, και βεβαίως ως αφετηρία για χάραξη της πολιτικής στην Κύπρο.

Για περισσότερες πληροφορίες, ακολουθήστε το [σύνδεσμο](#).

1.3 Σύνθεση και Στελέχωση

Το ΑΣΚ διοικείται από **εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο**: τον **Πρόεδρο**, ο οποίος διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας (πενταετής θητεία), τον **Αντιπρόεδρο** που είναι ο εκάστοτε Πρόεδρος του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου και **επτά μέλη που διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο με βάση την επιστημονική τους κατάρτιση και εμπειρία** (τριετής θητεία).

Η σύσταση του Συμβουλίου για το έτος 2015 έχει ως εξής:

Πρόεδρος: Δρ. Χρύσανθος Γεωργίου

Αντιπρόεδρος: Παναγιώτης Σεντώνας

Μέλη: Δρ. Μάριος Άδωνης

Δρ. Γιώργος Γεωργίου

Έλενα Ζαρούνα
Τίνα Παύλου
Στέλιος Σεργίδης
Δρ. Σπύρος Στυλιανού
Βασίλης Χρυσάνθου

Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου στελεχώνεται από το ακόλουθο προσωπικό:

Εκτελεστική Γραμματέας Τόνια Παγιάτα

Τμήμα Πολιτικής

Αν. Προϊστάμενη Ιωάννα Γιασεμή

Λειτουργοί Εύη Κυπριανού

Μαρία Ματθαίου – Κίκα

Νατάσα Σαββοπούλου

Εύα Συμεωνίδου

Νάσια Φωτισίου

Λήδα Χριστοδούλου

Τμήμα Παρακολούθησης/ ΕΚΤΕΠΝ

Προϊστάμενος Νεοκλής Γεωργιάδης

Λειτουργοί Βύρωνας Γκέιστ

Έλενα Δημοσθένους

Μαρία Σαββίδου

Λογιστικός Λειτουργός Νεόφυτος Νεοφύτου

Γραμματειακό Προσωπικό Έλενα Αντρέου
Έλενα Ανδρέου

Βοηθητικό Προσωπικό Γιώργος Γεωργίου

2. Εθνική Στρατηγική

2.1 Τι είναι η Εθνική Στρατηγική

Η [Εθνική Στρατηγική \(Ε.Σ.\) για την Αντιμετώπιση της Εξάρτησης από Παράνομες Ουσίες και την Επιβλαβή Χρήση Αλκοόλ 2013-2020](#), συνιστά το **βασικό κείμενο πολιτικής** για τις εξαρτήσεις και **κατευθύνει τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες της Κυπριακής Πολιτείας** για την επόμενη οκταετία. Πρόκειται για μια συνεκτική και σφαιρική πολιτική, η οποία θέτει τις **κατευθύνσεις πολιτικής** και **συντονίζει** την υλοποίηση σε τοπικό επίπεδο τις προσπάθειες και πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση της χρήσης και εξάρτησης από παράνομες ουσίες, τη διαχείριση της επιβλαβούς χρήσης του αλκοόλ και τη διαχείριση της εξάρτησης από νόμιμες ουσίες. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην **ενίσχυση, διεύρυνση και αναβάθμιση της διακρατικής συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο**. Η Ε.Σ. αποσκοπεί στην εφαρμογή πολιτικών, μέτρων και παρεμβάσεων που εδράζονται σε **επιστημονικά τεκμηριωμένες πρακτικές** και που παράλληλα αξιοποιούν στο μέγιστο βαθμό τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους. Η Ε.Σ. που είναι πλήρως εναρμονισμένη με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική εξαγγέλλεται και στηρίζεται από την **Εθνική Επιτροπή**, της οποίας προεδρεύει ο **Πρόεδρος της Δημοκρατίας** και η οποία **απαρτίζεται από τους Υπουργούς** Υγείας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, Παιδείας και Πολιτισμού, Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και Άμυνας.

Συνεδρία της Εθνικής Επιτροπής για τα Ναρκωτικά

Πραγματοποιήθηκε την 1^η Ιουλίου 2015 συνάντηση της Εθνικής Επιτροπής για τα Ναρκωτικά, όπου ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ενημερώθηκε αναφορικά με τα μέτρα που έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη, αλλά και ζήτησε από τα εμπλεκόμενα Υπουργεία να επικεντρωθούν ιδιαίτερα σε δράσεις που αποτελούν προτεραιότητα.

Με το πέρας της συνεδρίας, ανακοινώθηκε μία σειρά μέτρων που θα προωθηθούν προς υλοποίηση ή/και θα συνεχισθούν. Τα πιο σημαντικά έχουν ως εξής:

- Λειτουργία του θεραπευτικού Προγράμματος εντός του Τμήματος Φυλακών για τα ουσιοεξαρτημένα άτομα
- Ψήφιση της νομοθεσίας που αφορά την παραπομπή στη θεραπεία αντί της φυλάκισης
- Επέκταση του προγράμματος φαρμακευτικής υποστήριξης (πρόγραμμα υποκατάστασης) στις επαρχίες Πάφου και Αμμοχώστου
- Επέκταση του προγράμματος χορήγησης/ ανταλλαγής συριγγών
- Ενεργοποίηση του ηλεκτρονικού αρχείου διαχείρισης της θεραπευτικής πορείας των ουσιοεξαρτημένων ατόμων
- Ενίσχυση της Εθνικής Φρουράς με Κλινικούς/ Συμβουλευτικούς Ψυχολόγους και Κοινωνικούς Λειτουργούς και ευρύτερη εφαρμογή στηρικτικών παρεμβάσεων στο Στρατό
- Κατάθεση πρότασης για πολυθεματική διαχείριση πτυχών που αφορούν σε ανήλικα ουσιοεξαρτημένα άτομα
- Κατάθεση πρότασης για εφαρμογή στοχευμένων προγραμμάτων πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης σε παιδιά και νέους υπό την προστασία/ κηδεμονία του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Κατάθεση πρότασης για διασφάλιση της μετά την αποφυλάκιση σύνδεσης των αποφυλακισθέντων ουσιοεξαρτημένων με τις κατάλληλες Υπηρεσίες, για κάλυψη των πολλαπλών αναγκών τους
- Κατάθεση πρότασης για την ανάθεση των ελέγχων που διενεργούνται για σκοπούς τήρησης της νομοθεσίας για το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους
- Κατάθεση πρότασης για τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας για την πλήρη απαγόρευση του καπνίσματος και στους εξωτερικούς χώρους τόσο των σχολείων όσο και των νοσοκομείων
- Υποβολή νομοθεσίας σε σχέση με τη δράση των υπό κάλυψη αστυνομικών
- Ψήφιση του νομοσχεδίου που αφορά στην εισαγωγή του νάρκοτεστ
- Διανομή εγχειριδίου στα σχολεία με στόχο την καλλιέργεια του εθελοντισμού
- Εξεύρεση χώρου διαμονής απεξαρτημένων ατόμων, στα πλαίσια της σταδιακής επανένταξής τους στην Κοινωνία

- Ενημέρωση/ εκπαίδευση των Λειτουργών των Κοινωνικών Υπηρεσιών σε σχέση με τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, με στόχο τη βελτίωση του μηχανισμού εντοπισμού ευάλωτων ομάδων
- Συνέχιση της στήριξης μαθητών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, μέσω εναλλακτικών απογευματινών δραστηριοτήτων
- Επέκταση του πρωτοκόλλου για παραπομπή νεαρών χρηστών στη θεραπεία, με τη συμμετοχή και μη Κυβερνητικών Θεραπευτικών Προγραμμάτων, πέραν των κυβερνητικών
- Εντατικοποίηση ενεργειών για αυστηρότερη εφαρμογή της νομοθεσίας για την πώληση και προμήθεια αλκοόλ και διενέργεια ελέγχων άλκοτεστ
- Υιοθέτηση της πρότασης νόμου που αφορά στην καταγραφή των κατόχων καρτών κινητής τηλεφωνίας προπληρωτέου χρόνου, η οποία βρίσκεται ήδη κατατεθειμένη στη Βουλή των Αντιπροσώπων
- Αναβάθμιση της Συντονιστικής Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, για σκοπούς αποτελεσματικού συντονισμού στα θέματα αγωγής υγείας στα σχολεία
- Εφαρμογή μηχανισμού λογοδότησης για σκοπούς πιστής εφαρμογής της νομοθεσίας για το κάπνισμα στα σχολεία από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

2.2 Στόχοι, προτεραιότητες και επιτεύγματα

2.2.1 Πρόληψη

2.2.1.1 Στόχοι και προτεραιότητες της πρόληψης

Η πρόληψη της εξάρτησης αφορά σε **παρεμβάσεις** που αποσκοπούν στον **εντοπισμό, περιορισμό και εξάλειψη των αιτιών που συμβάλουν στη γένεση της χρήσης και εξάρτησης** από νόμιμες και παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες, καθώς και της εξάρτησης σε άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές.

Για την αντιμετώπιση της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών αλλά και άλλων παραβατικών συμπεριφορών, εφαρμόζονται διάφορες στρατηγικές πρόληψης. Οι προσεγγίσεις **περιβαλλοντικής και καθολικής** πρόληψης απευθύνονται στο σύνολο του πληθυσμού, η **επικεντρωμένη** πρόληψη απευθύνεται σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού οι οποίες ενδέχεται να είναι πιο επιρρεπείς στην προβληματική χρήση ουσιών, ενώ η **ενδεδειγμένη** πρόληψη επικεντρώνεται σε άτομα υψηλού κινδύνου.

Στην [Εθνική Στρατηγική για την Αντιμετώπιση της Εξάρτησης από Παράνομες Ουσίες και την Επιβλαβή Χρήση Αλκοόλ 2013-2020](#), η έννοια του όρου πρόληψη όπως την γνωρίζαμε μέχρι σήμερα, δίνει τη θέση της σε μια στοχοθετημένη και επικεντρωμένη πρόληψη, βασισμένη σε επιστημονικά τεκμηριωμένες πρακτικές αλλά και με έμφαση σε περιβαλλοντικές δράσεις. Τέτοιες παρεμβάσεις στοχεύουν στην αλλαγή της συμπεριφοράς ή της διευκόλυνσης της αλλαγής, μέσα από την αλλαγή του περιβάλλοντος του ατόμου.

Οι προτεραιότητες του Σχεδίου Δράσης 2013-2016 στον τομέα της πρόληψης μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- **Στήριξη ευάλωτων ομάδων** ως προς την αποτροπή της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και παροχή προγραμμάτων σε περιοχές υψηλού κινδύνου.
- Ανάπτυξη δράσεων με στόχο τη **δημιουργία αποτρεπτικού περιβάλλοντος** ως προς τη χρήση.
- Προώθηση **καθολικών δράσεων** και ιδιαίτερα αυτών που αφορούν στη **χρήση νέων τεχνολογιών**.

2.2.1.2 Κύρια επιτεύγματα στον τομέα της πρόληψης

Μνημόνιο Συνεργασίας με το Υπουργείο Άμυνας

Στα πλαίσια της στενής και εποικοδομητικής συνεργασίας του Αντιναρκωτικού Συμβουλίου Κύπρου (ΑΣΚ) και του Υπουργείου Άμυνας, η οποία άρχισε κατά το 2012 θέτοντας τα θεμέλια για έναρξη συστηματικής και στοχοθετημένης από κοινού προληπτικής δράσης στην Εθνική Φρουρά και σε συνέχεια μιας θετικής αποτίμησης των αποτελεσμάτων αυτής της συνεργασίας, κρίθηκε αναγκαία η συνέχιση αλλά και εξέλιξη της σχέσης αυτής μέσα από την υπογραφή ενός νέου και βελτιωμένου μνημονίου εντός του 2015.

Οι δράσεις του μνημονίου, τις οποίες καλούνται να υλοποιήσουν κρατικές και μη υπηρεσίες, στοχεύουν στην ενίσχυση των προστατευτικών παραγόντων, καθώς επίσης και στην περαιτέρω αντιμετώπιση των παραγόντων κινδύνου που συντείνουν στη μείωση της χρήσης στις ηλικίες 18-20, ενώ οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στη συμπεριφορά του ατόμου αλλά διευρύνονται σε πεδία που αφορούν στην αλλαγή του κοινωνικού και φυσικού του περιβάλλοντος. Παράλληλα, προωθούνται δράσεις με στόχο τη μείωση της πιθανότητας έναρξης χρήσης ουσιών εξάρτησης κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής θητείας και ιδιαίτερα στο χώρο της Εθνικής Φρουράς, αλλά και την αύξηση της πρόσβασης σε θεραπευτικές δομές για αυτούς που τις χρειάζονται. Ταυτόχρονα φαίνεται ότι μια από τις πιο βασικές εισηγήσεις του ΑΣΚ για μείωση της στρατιωτικής θητείας, υλοποιήθηκε.

Συμμετοχή του ΑΣΚ στην Εθνική Επιτροπή για το Κάπνισμα

Η ενεργή συμμετοχή του ΑΣΚ στην Εθνική Επιτροπή για τον έλεγχο του καπνίσματος, συνεχίστηκε και κατά το έτος 2015. Το ΑΣΚ συμμετείχε στην κατάρτιση του σχεδίου δράσης της στρατηγικής για τον έλεγχο του καπνίσματος με τη συμπερίληψη και δράσεων που το ίδιο πρότεινε, ενώ ταυτόχρονα στηρίζει έμπρακτα την εφαρμογή των υπόλοιπων δράσεων του σχεδίου.

Συνεργασία με δημόσια και ιδιωτικά σχολεία μέσης εκπαίδευσης

Κατά το έτος 2015, μέσα στα πλαίσια της στήριξης του σημαντικού έργου των σχολείων για δημιουργία αποτρεπτικού περιβάλλοντος ως προς τη χρήση, το ΑΣΚ προχώρησε στη διαμόρφωση ενός σχεδίου δράσης για σκοπούς πρόληψης και αντιμετώπισης της χρήσης νόμιμων και παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών στο περιβάλλον του σχολείου. Το σχέδιο

αυτό προοριζόταν ειδικά για τα ιδιωτικά σχολεία, στα οποία – σε αντίθεση με τα δημόσια σχολεία – δεν εφαρμόζεται καθολικά το γνωστικό αντικείμενο της αγωγής υγείας .

Μέσα στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας, το ΑΣΚ συμμετείχε σε ενημερωτικές συναντήσεις με τους μαθητές και εκπαιδευτικούς, τόσο των ιδιωτικών, όσο και δημοσίων σχολείων.

2.2.2 Θεραπεία και Κοινωνική Επανάταξη

2.2.2.1 Στόχοι και προτεραιότητες της θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης

Η αποτελεσματική θεραπεία της εξάρτησης μπορεί να λάβει πολλές μορφές και να συμπεριλάβει επιμέρους υπηρεσίες, οι οποίες στοχεύουν στην αντιμετώπιση της εξάρτησης και την αποκατάσταση του ατόμου, όπως και τη μείωση των επιβλαβών συνεπειών της στο άτομο και το κοινωνικό σύνολο.

Η έννοια της τυπικής θεραπευτικής προσέγγισης, κατ' αναλογία προς την έννοια του τυπικού χρήστη, δεν υφίσταται στη θεραπεία της εξάρτησης από τις εξαρτησιογόνες ουσίες, κατά συνέπεια δεν υπάρχει ένα και μοναδικό είδος θεραπείας για όλους.

Ο γενικός στόχος του πυλώνα θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης είναι η υπέρβαση της εξάρτησης, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η πλήρης αποκατάσταση και επανένταξη του ατόμου στην κοινότητα.

Το Σχέδιο Δράσης 2013-2016 περιλαμβάνει τις εξής προτεραιότητες:

- Λειτουργία στοχοθετημένων και εξειδικευμένων προγραμμάτων
- Αύξηση της προσβασιμότητας στη θεραπεία
- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των θεραπευτικών προγραμμάτων και δομών και συγκράτηση στη θεραπεία
- Βελτίωση της θεραπευτικής μεταχείρισης στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης
- Εφαρμογή του σχεδίου παροχής οικονομικής βοήθειας για επανένταξη ατόμων με ιστορικό εξάρτησης
- Ανάπτυξη συνεταιριστικών δράσεων με στόχο την οικονομική στήριξη, κατάρτιση και εργασιακή αποκατάσταση των ατόμων με ιστορικό εξάρτησης.

Αυτή τη στιγμή στην Κύπρο παρέχονται διαφόρων τύπων υπηρεσίες που απευθύνονται τόσο στους χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών, όσο και στις οικογένειες τους. (Για σχετικές πληροφορίες ακολουθήστε το [σύνδεσμο](#)).

2.2.2.2 Κύρια επιτεύγματα στον τομέα της θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης

Πρωτόκολλο Συνεργασίας για παραπομπή νεαρών συλληφθέντων σε θεραπευτικά κέντρα των ΥΠΥ

Το πρωτόκολλο απευθύνεται σε έφηβους και νέους ηλικίας 14-24 χρόνων, μόνιμους κάτοικους της Κυπριακής Δημοκρατίας συμπεριλαμβανομένων των κατοίκων των Βρετανικών Κυρίαρχων Βάσεων, που έχουν συλληφθεί ή εναντίον των οποίων έχει

δημιουργηθεί ποινικός φάκελος, ως συνέπεια της χρήσης ή/και κατοχής παράνομων ουσιών εξάρτησης. Η διαδικασία στοχεύει στην έγκαιρη παρέμβαση/ θεραπεία από μέρους των θεραπευτικών κέντρων των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας (Υ.Ψ.Υ.) με στόχο την αποχή από την χρήση ουσιών εξάρτησης.

Σε ότι αφορά τις εξελίξεις σχετικά με την εφαρμογή του πρωτοκόλλου, κατά το έτος 2015, ολοκληρώθηκαν οι συναντήσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, με στόχο την αναθεώρηση του πρωτοκόλλου, τόσο για σκοπούς επίλυσης των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, αλλά και επέκτασης του. Επίσης, με στόχο την ευθυγράμμιση σε σχέση με την παροχή υπηρεσιών από όλες τις δομές που θα ενταχθούν στο αναθεωρημένο πρωτόκολλο, το ΑΣΚ προχώρησε στον καθορισμό των βασικών προϋποθέσεων που θα πρέπει να διέπουν τη λειτουργία τους. Το εν λόγω πρωτόκολλο αναμένεται να υπογραφεί αρχές του έτους 2016.

Επέκταση της θεραπείας με φαρμακευτική υποστήριξη (Υποκατάσταση)

Η πρόταση για επέκταση των προγραμμάτων φαρμακευτικής υποστήριξης (υποκατάστασης) οδήγησε από τον Οκτώβριο του 2012, στην απόφαση για διαμόρφωση τριών 'Μονάδων Υποκατάστασης' στα Γενικά Νοσοκομεία στις επαρχίες της Ελεύθερης Αμμοχώστου, Λάρνακας και Πάφου. Το 2015 επιτεύχθηκε η λειτουργία του προγράμματος και στην περιοχή της Αμμοχώστου ενώ στην περιοχή της Λάρνακας το πρόγραμμα λειτούργησε από το 2013. Το κενό στην παροχή της υπηρεσίας αυτής στην επαρχία της Πάφου αναμένεται να συμπληρωθεί από το Υπουργείο Υγείας στις αρχές του 2016 . Τέλος, σημειώνεται η εισαγωγή προγράμματος διαχείρισης φαρμακευτικών σκευασμάτων και φαρμακευτικής υποστήριξης, εντός των Κεντρικών Φυλακών.

Αντιμετώπιση ανήλικων χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών

Το ΑΣΚ από τον Ιούνιο του 2013, προχώρησε σε πραγματοποίηση σειράς διερευνητικών συναντήσεων με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, κρατικούς και μη, με στόχο τόσο την καταγραφή της διαδικασίας χειρισμού τέτοιων περιστατικών, όσο και τον εντοπισμό των κενών που παρατηρούνται. Σε αυτά τα πλαίσια και σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, το 2015 το ΑΣΚ προχώρησε σε εκπόνηση και κατάθεση πρότασης, αποδεκτής και εφαρμόσιμης από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, στοχεύοντας στη μεγιστοποίηση των υφιστάμενων πόρων, ανθρώπινων και οικονομικών, καθώς και την αξιοποίηση υποδομών.

Η πρόταση μεταξύ άλλων καλύπτει τα βασικά κενά στη μεταχείριση συγκεκριμένων ομάδων ανήλικων χρηστών όπως οι ανήλικοι χρήστες με έλλειψη υποστηρικτικού περιβάλλοντος και οι ανήλικοι χρήστες οι οποίοι παρουσιάζουν βίαιη, ή επικίνδυνη συμπεριφορά μέσω της δημιουργίας ενός Ξενώνα Διαμονής Ανηλίκων Χρηστών καθώς και της διαμόρφωσης Κλειστού Κέντρου Ασφαλούς Νοσηλείας.

Αξιολόγηση Θεραπευτικών δομών

Μέσα στα πλαίσια ενός εμπειριστωμένου σχεδιασμού πολιτικής στον τομέα της τοξικοεξάρτησης, θέματα που αφορούν στην επιστημονικότητα, βιωσιμότητα, αποτελεσματικότητα και το κόστος, αποτελούν αναπόσπαστες πτυχές σε μια διαδικασία συνεχούς ανάπτυξης και βελτίωσης των θεραπευτικών παρεμβάσεων. Τα σημαντικά αυτά ζητήματα μπορούν να μελετηθούν μέσα στα πλαίσια μιας ολοκληρωμένης διαδικασίας αξιολόγησης των θεραπευτικών παρεμβάσεων που υπάρχουν σε μια χώρα.

Ως εκ τούτου το ΑΣΚ προχώρησε στην προκήρυξη διαγωνισμού για εξωτερική αξιολόγηση του θεραπευτικού δικτύου της Κύπρου, ο οποίος, μετά από τις νεομισμένες διαδικασίες, έχει ανατεθεί στο ΚΕΘΕΑ Ελλάδα. Η διαδικασία έχει ξεκινήσει τον Οκτώβριο του 2015 και θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2016. Σε γενικές γραμμές, ο ανάδοχος φορέας αναμένεται να προβεί στην:

α) αξιολόγηση της διαδικασίας (process evaluation) και την ανάλυση του κόστους (cost analysis) για κάθε θεραπευτική δομή ξεχωριστά.

β) αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας ή αξιολόγηση του αποτελέσματος (effectiveness / outcome evaluation) της θεραπείας στο σύνολο της.

Πρόγραμμα φυλακών

Η Εθνική Στρατηγική 2013-2020 στοχεύει, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση της θεραπευτικής μεταχείρισης στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης σε δύο επίπεδα: αφενός μέσω της ενίσχυσης της λειτουργίας του θεραπευτικού προγράμματος εντός των φυλακών (του οποίου η λειτουργία ανεστάλη κατά το 2013) για χρήστες νόμιμων και παράνομων ουσιών και αφετέρου μέσω της εισαγωγής προγράμματος διαχείρισης φαρμακευτικών σκευασμάτων και φαρμακευτικής υποστήριξης με βάση τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, δράσεις που έχουν επιτευχθεί κατά το 2015. Στο πλαίσιο αυτό, το 2015 το ΑΣΚ ανέλαβε την εκπαίδευση τριών λειτουργών του Υπουργείου Υγείας που θα στελεχώσουν το θεραπευτικό πρόγραμμα των φυλακών σε Δομές Παρέμβασης του ΚΕΘΕΑ Ελλάδα στο Σωφρονιστικό Σύστημα. Η εκπαίδευση αυτή αποτελείται από δύο μέρη (α) το πρακτικό και (β) το θεωρητικό μέρος:

(α) Η πρακτική εκπαίδευση των τριών λειτουργών του Υπουργείου Υγείας που θα στελεχώσουν το θεραπευτικό πρόγραμμα των Φυλακών πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο του 2015 στο ξενώνα του Θεραπευτικού προγράμματος «ΚΕΘΕΑ ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» στη Θεσσαλονίκη και σε διάφορα Σωφρονιστικά Καταστήματα στα οποία εφαρμόζεται το πιο πάνω πρόγραμμα.

(β) Η θεωρητική εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε στις 22-23 Σεπτεμβρίου 2015, στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου και συμμετείχαν, πέραν των τριών λειτουργών του Υπουργείου Υγείας που θα στελεχώσουν το θεραπευτικό πρόγραμμα των Φυλακών, και άλλοι λειτουργοί των ΥΨΥ (ψυχολόγοι και εργοθεραπευτές) καθώς και ένας μεγάλος αριθμός από τις Νοσηλευτικές Υπηρεσίες.

Εκπαιδευτικό σεμινάριο EurorASI

Το EurorASI αποτελεί ένα έγκυρο και αξιόπιστο ψυχομετρικό εργαλείο που χρησιμοποιείται διεθνώς και παρέχει γενική περιγραφή της κατάστασης ενός εξαρτημένου ατόμου σε επτά πιθανούς προβληματικούς τομείς της ζωής του. Το εργαλείο αυτό μπορεί να αξιοποιηθεί τόσο για κλινικούς, όσο και για ερευνητικούς σκοπούς. Η χρησιμότητα της χορήγησης του εν λόγω εργαλείου είναι ευρέως γνωστή για αυτό η χρήση του αποτελεί προϋπόθεση για σκοπούς αδειοδότησης των προγραμμάτων. Μέσα στα πλαίσια του ρόλου του ως του ανώτατου συντονιστικού οργάνου και τη διαχρονική παρακολούθηση της πορείας των θεραπευτικών προγραμμάτων, και προώθηση καλών πρακτικών, διοργανώθηκε από το ΑΣΚ στις 23-24 Απριλίου 2015 εκπαιδευτικό σεμινάριο στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού εργαλείου σοβαρότητας της εξάρτησης "EurorASI", με την πολύτιμη συμβολή του Δρα. Γεράσιμου Παπαναστασάτο από το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.) της Ελλάδας. Στην εκπαίδευση συμμετείχαν επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων, στελέχη των θεραπευτικών προγραμμάτων.

Παροχή Οικονομικής Βοήθειας για σκοπούς κοινωνικής επανένταξης

Η κοινωνική επανένταξη αποτελεί την τελευταία φάση της θεραπευτικής διαδικασίας, κατά την οποία το άτομο προετοιμάζεται για την επάνοδο και την ένταξη του στο κοινωνικό σύνολο.

Στο πλαίσιο της στήριξης των ατόμων που βρίσκονται στο στάδιο της κοινωνικής επανένταξης, το ΑΣΚ διαχειρίζεται και στηρίζει οικονομικά το σχετικό Σχέδιο, ο σκοπός του οποίου είναι:

- Να παρέχει στήριξη στα άτομα με ιστορικό εξάρτησης, για να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες της μετάβασης από το θεραπευτικό σύστημα στην αυτοδύναμη κοινωνική τους παρουσία.
- Να βοηθήσει, ούτως ώστε η μετάβαση αυτή να γίνει ομαλά και σταθερά.
- Να συμβάλει, ούτως ώστε η συμμετοχή τους στην κοινωνία να είναι ενεργή και παραγωγική.

Κατά το έτος 2015, για σκοπούς υλοποίησης του στόχου στήριξης των ατόμων που βρίσκονται στο στάδιο της κοινωνικής επανένταξης, δαπανήθηκε από το ΑΣΚ το συνολικό ποσό των €27.317. Το ποσό αυτό δαπανήθηκε για κάλυψη των αναγκών 19 ατόμων (από το σύνολο των 22 που υπέβαλαν σχετική αίτηση) για τους πιο κάτω σκοπούς:

- Κάλυψη εξόδων ενοικίου, σίτισης/ένδυσης και απόκτησης οικιακού και επαγγελματικού εξοπλισμού
- Κάλυψη εξόδων κατάρτισης/ εκπαίδευσης
- Κάλυψη οδοιπορικών για μετάβαση ατόμων στα προγράμματα θεραπείας/ κοινωνικής επανένταξης.

Σύστημα Υποβολής Παραπόνων

Τα παράπονα μπορούν να αποτελέσουν ένα ζωτικό μέσο ανατροφοδότησης από τους χρήστες των θεραπευτικών υπηρεσιών, τα οποία παρέχουν μοναδικές και χρήσιμες πληροφορίες στις δομές, όσον αφορά στην βελτίωση ποιότητας και στην διαχείριση των κινδύνων, ενώ η ύπαρξη ΣΥΠ αποτελεί πια προϋπόθεση για σκοπούς αδειοδότησης των προγραμμάτων.

Στα πλαίσια αυτά το ΑΣΚ σε συνεργασία με τις δομές θεραπείας δημιούργησε: 1) οδηγό για την εφαρμογή Συστήματος Υποβολής Παραπόνων για τους επαγγελματίες υγείας και 2) οδηγό παραπόνων για τους εξυπηρετούμενους των δομών. Ο οδηγός για επαγγελματίες περιγράφει την διαδικασία διαχείρισης του παραπόνου και τον ρόλο των εμπλεκόμενων από την στιγμή υποβολής μέχρι την στιγμή επίλυσης του ενώ παράλληλα περιέχει χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τις δεξιότητες χειρισμού παραπόνων. Ο οδηγός για τους εξυπηρετούμενους περιέχει βασικές οδηγίες υποβολής παραπόνων και το έντυπο συμπλήρωσης του παραπόνου.

Ηλεκτρονικό Αρχείο Παρακολούθησης Της Θεραπευτικής Πορείας

Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου, στα πλαίσια υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής 2013- 2020 και στοχεύοντας στην αποδοτικότερη διασύνδεση, καλύτερη οργάνωση και λειτουργική ολοκλήρωση των θεραπευτικών υπηρεσιών που παρέχονται στα άτομα που αποστεινούνται για θεραπεία λόγω χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, ανέπτυξε μία νέα ηλεκτρονική εφαρμογή για την παρακολούθηση της θεραπευτικής πορείας τους.

Πέρα από την παρακολούθηση της θεραπευτικής πορείας, μέσω μηχανισμού που διασφαλίζει το σεβασμό στα προσωπικά δεδομένα, η οποία αποσκοπεί στον εντοπισμό κενών, η τυποποίηση των διαδικασιών και των δεδομένων που η νέα εφαρμογή επιτρέπει, θα συμβάλει καθοριστικά στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εικόνας για την πορεία της θεραπείας των ατόμων με πρόβλημα χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών στην Κύπρο, στη διευκόλυνση του ανθρώπινου δυναμικού (ιατρικού, νοσηλευτικού, υποστηρικτικού) που εργάζεται στις υπηρεσίες αυτές, επιτρέποντας εξοικονόμηση χρόνου και παραγωγή στατιστικών δεδομένων με συνέπεια και συνέχεια σε βάθος χρόνου για πραγματική κοστολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά και αποδοτικότερη παρακολούθηση του φαινομένου των ουσιών εξάρτησης στον τόπο μας.

Το ΑΣΚ, μετά από πιλοτική εφαρμογή του αρχείου και σχετική εκπαίδευση των λειτουργών υγείας όλων των θεραπευτικών δομών, τόσο του κρατικού όσο και μη κρατικού τομέα, έθεσε σε λειτουργία το αρχείο το έτος 2014. Η συμμετοχή στο ηλεκτρονικό αρχείο περιορίστηκε σε πρώτο στάδιο στις μη κυβερνητικές δομές, αφού η διαδικασία συμμετοχής των κρατικών δομών θα ολοκληρωθεί κατά το 2016.

2.2.3 Μείωση της βλάβης

2.2.3.1 Στόχοι και προτεραιότητες της μείωσης της βλάβης

Η Μείωση της Βλάβης αναγνωρίζει ως βασικό στόχο τη **μείωση των κινδύνων** που σχετίζονται με την κατάχρηση ουσιών, τόσο σε επίπεδο ατόμου, όσο και σε επίπεδο

προστασίας της δημόσιας υγείας. Μέτρα, όπως εντατικοί **έλεγχοι** για χρήση παράνομων και νόμιμων ουσιών κατά την οδήγηση, προγράμματα **ανταλλαγής συριγγών**, προγράμματα **φαρμακευτικής υποστήριξης** κ.α. αποσκοπούν στη μείωση των κοινωνικο- οικονομικών επιπτώσεων και των επιπτώσεων στην υγεία του ατόμου ευρύτερα.

Σε ότι αφορά τον πυλώνα μείωσης της βλάβης, στο Σχέδιο Δράσης 2013- 2016, οι προτεραιότητες καθορίζονται ως εξής:

- Βελτίωση της **διαθεσιμότητας** και **πλουραλισμού** των προγραμμάτων
- Αύξηση της **προσβασιμότητας** στα προγράμματα μείωσης της βλάβης
- Δημιουργία ενός **υποστηρικτικού περιβάλλοντος** που θα διασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία του ατόμου
- Διαχείριση των ανησυχητικών ποσοστών **συμπεριφορών υψηλού κινδύνου** ανάμεσα στους μετανάστες χρήστες (ενδοφλέβια χρήση, ανταλλαγή συριγγών) καθώς και των επιπτώσεων στην υγεία τους (μολυσματικές ασθένειες)
- Μείωση των **οδικών ατυχημάτων** που σχετίζονται με την κατανάλωση αλκοόλ και της υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ ανάμεσα στους νέους

Για περισσότερες πληροφορίες σε ότι αφορά τον τομέα της [μείωσης της βλάβης](#), ακολουθήστε το [σύνδεσμο](#).

2.2.3.2 Κύρια επιτεύγματα στον τομέα της μείωσης της βλάβης

Δημιουργία Πρωτοκόλλου Παραπομπής εξαρτημένων ατόμων μεταξύ Τμημάτων Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών και Θεραπευτικών Δομών Απεξάρτησης από νόμιμες και παράνομες ουσίες

Εντός του 2015 υπογράφηκε μεταξύ του Υπουργείου Υγείας (Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας και Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας) και του ΑΣΚ το Πρωτόκολλο Παραπομπής Ασθενών που επισκέπτονται τα δημόσια νοσηλευτήρια, και ειδικότερα τα Τμήματα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών, και κάνουν χρήση νόμιμων ή/και παράνομων ουσιών σε θεραπευτικά κέντρα των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας. Στόχος είναι η έγκαιρη παρέμβαση και παραπομπή των ουσιοεξαρτημένων ατόμων που έρχονται σε επαφή με το σύστημα υγείας, στη θεραπεία.

Διεξαγωγή έρευνας μολυσματικών ασθενειών HIV, HBV και HCV και συμπεριφορών υψηλού κινδύνου ανάμεσα σε Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών

Επιπρόσθετα, μέσα στα πλαίσια μείωσης των επιβλαβών συνεπειών από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και συγκεκριμένα της μείωσης του κινδύνου μετάδοσης μολυσματικών ασθενειών ανάμεσα σε χρήστες, κατά το έτος 2015 η πρόταση του ΑΣΚ για διεξαγωγή έρευνας με θέμα «Επικράτηση μολυσματικών ασθενειών HIV, HBV και HCV και συμπεριφορών υψηλού κινδύνου ανάμεσα σε Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών» εγκρίθηκε από την Επιτροπή Βιοηθικής Κύπρου, τον Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και την Επιστημονική Επιτροπή Προώθησης Ερευνών του Υπουργείου Υγείας. Ο σκοπός της

προτεινόμενης έρευνας είναι η συλλογή στοιχείων όσον αφορά στις συμπεριφορές υψηλού κινδύνου και την εξακρίβωση της επικράτησης των ιών Ηπατίτιδας Β (HBV), Ηπατίτιδας C (HCV) και HIV στους χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών, οι οποίοι αναζητούν θεραπεία ή άλλες υπηρεσίες στα θεραπευτικά κέντρα στην Κύπρο. Ομάδα στόχο θα αποτελέσουν άτομα που έχουν κάνει έστω και μια φορά στη ζωή τους ενέσιμη χρήση ουσιών εξάρτησης. Πρόκειται για βιο-συμπεριφορική μελέτη, η οποία συνδυάζει τη συλλογή βιολογικών δειγμάτων (αίμα) και δεικτών συμπεριφοράς (ερωτηματολόγιο) από τα ίδια άτομα. Η έρευνα αναμένεται να ολοκληρωθεί το Σεπτέμβριο του 2016.

Συμμετοχή στην Εθνική Επιτροπή για το AIDS

Κατά το έτος 2015 το ΑΣΚ συμμετείχε στις συνεδρίες της Εθνικής Επιτροπής για το AIDS καθώς και στις σχετικές εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν με την πρωτοβουλία της Κίνησης Συμπαράστασης για το AIDS, στα πλαίσια της Παγκόσμιας Ημέρας κατά του HIV/AIDS.

Σε σχέση με τις συνεδρίες της Εθνικής Επιτροπής για το AIDS, αυτές επικεντρώθηκαν με βάση και με την εισήγηση του European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC), στη λήψη μέτρων για πρόληψη της εξάπλωσης μολυσματικών ασθενειών ανάμεσα στις εξής ομάδες υψηλού κινδύνου:

- Άντρες που κάνουν σεξ με άντρες (MSM)
- Χρήστες Εξαρτησιογόνων Ουσιών και
- Άτομα εντός του σωφρονιστικού συστήματος.

Το ΑΣΚ συνέβαλε στη δημιουργία ad-hoc επιτροπής με στόχο την κατάθεση μέτρων για την πρόληψη των μολυσματικών ασθενειών ανάμεσα στην ομάδα υψηλού κινδύνου- χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών.

Συγκεκριμένα, διοργανώθηκε Εβδομάδα Εξέτασης για HIV σε συνεργασία με τον Οργανισμό Θετική Φωνή Ελλάδος, σε επιλεγμένα σημεία στις επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας, τόσο για το ευρύ κοινό όσο και στοχευμένα για άντρες που κάνουν σεξ με άντρες (MSM). Συνολικά έγιναν 239 εξετάσεις με τη χρήση των rapid test (τσιμπημα στο δάκτυλο), με 3 θετικά αντιδρώντα αποτελέσματα και δόθηκαν δωρεάν προφυλακτικά.

Παράλληλα, δημιουργήθηκε από την Κίνηση Συμπαράστασης για το AIDS [«Οδηγός Ενημέρωσης και Προστασίας από τον HIV»](#) ειδικά διαμορφωμένος για MSM, ο οποίος προωθήθηκε και μέσα από τα Δίκτυα του ΑΣΚ.

Οι πιο πάνω δράσεις χρηματοδοτήθηκαν και ήταν υπό την αιγίδα της Εθνικής Επιτροπής για το AIDS.

Επίσης, το ΑΣΚ υπέβαλε στην Εθνική Επιτροπή για το AIDS πρόταση για την πραγματοποίηση εξετάσεων για HIV, Ηπατίτιδα Β και Ηπατίτιδα Γ με τη χρήση των rapid

tests στα θεραπευτικά προγράμματα όπου προσεγγίζουν χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών. Η πρόταση προϋποθέτει την εκπόνηση κατευθυντήριων γραμμών, την εκπαίδευση των επαγγελματιών από τα θεραπευτικά προγράμματα και την παραχώρηση των εργαλείων από το Υπουργείο Υγείας.

Εγκατάσταση Μηχανών Αυτόματης Παροχής Κουτιών Μείωσης της Βλάβης

Με βάση τις αποφάσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Ναρκωτικά, το ΑΣΚ τροχοδρόμησε την εγκατάσταση μηχανών αυτόματης παροχής κουτιών μείωσης της βλάβης, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας. Ο στόχος του έργου είναι η εύκολη πρόσβαση των χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών σε κουτιά μείωσης της βλάβης ώστε να μειωθούν οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την ενέσιμη χρήση ψυχοδραστικών ουσιών. Η χρήση των πιο πάνω εργαλείων μείωσης της βλάβης δύναται να μειώσει την εξάπλωση των λοιμωδών νοσημάτων και ειδικότερα του ιού της Ηπατίτιδας Γ (HCV) και του ιού HIV και άλλους κινδύνους υγείας που απορρέουν από την κοινή ή επαναλαμβανόμενη χρήση συριγγών και άλλων ενέσιμων εργαλείων.

2.2.4 Ρύθμιση και Έλεγχος της Προσφοράς

2.2.4.1 Στόχοι και αρμοδιότητες της ρύθμισης και ελέγχου της προσφοράς

Ο γενικός στόχος του πυλώνα της Ρύθμισης και Ελέγχου της Προσφοράς, στο πεδίο των παράνομων ουσιών, αφορά στην ανάληψη μέτρων και δράσεων με σκοπό την **μείωση της προσφοράς** σε σχέση με όλο το φάσμα **διακίνησης, διαθεσιμότητας και αγοράς** παράνομων ναρκωτικών, της **εγκληματικότητας** που σχετίζεται με τις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες, καθώς επίσης και στον αποτελεσματικό **έλεγχο** των νέων συνθετικών ψυχοτρόπων ουσιών που εμφανίζονται, μέσα από νομοθετικές ρυθμίσεις και άλλους μηχανισμούς.

Οι κύριες προκλήσεις στον τομέα της Ρύθμισης και Ελέγχου της Προσφοράς για την τετραετία 2013-2016 αφορούν στα εξής:

- Μείωση της **διακίνησης** των παράνομων ουσιών
- Αποτροπή της **εισαγωγής** παράνομων ουσιών στην Κυπριακή Δημοκρατία
- Πρόληψη της **διακίνησης Πρόδρομων και Νέων Συνθετικών Ουσιών**
- Πρόληψη της **νομιμοποίησης** των παράνομων **προσόδων** από την εμπορία εξαρτησιογόνων ουσιών
- Μείωση της **προσβασιμότητας** και **διαθεσιμότητας** του αλκοόλ στις ευάλωτες ομάδες.

Για περισσότερες πληροφορίες σε ότι αφορά την [ρύθμιση και έλεγχο της προσφοράς](#), ακολουθήστε το [σύνδεσμο](#).

2.2.4.2 Κύρια επιτεύγματα στον τομέα της ρύθμισης και ελέγχου της προσφοράς

Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες: Αύξηση της γνώσης διαμέσου της εμπειρικά τεκμηριωμένης εκπαίδευσης και της έρευνας

Το ΑΣΚ, μέσω του Τμήματος Παρακολούθησης (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά/ ΕΚΤΕΠΝ), υπέβαλε για πρώτη φορά πρόταση, η οποία επιλέχθηκε στα πλαίσια του χρηματοδοτικού προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης “European Pact against Synthetic Drugs”, (www.iseccyproject.com) για την εφαρμογή προγράμματος σε σχέση με τις Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες (ΝΨΟ). Με τη συνεργασία της Υπηρεσίας Καταπολέμησης Ναρκωτικών Κύπρου (ΥΚΑΝ), θα γίνει μια προσπάθεια να διευρυνθούν οι γνώσεις σχετικά με τη διαθεσιμότητα των ΝΨΟ στο διαδίκτυο, να προωθηθεί η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών (Τμήμα Τελωνείων, Ταχυδρομεία και Ιδιωτικές Εταιρείες Ταχυμεταφορών) και να εκπαιδευτούν όλοι οι εμπλεκόμενοι σχετικά με τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνονται κατά την παράδοση των δεμάτων ή πακέτων, ούτως ώστε να μειωθεί η εισαγωγή των ΝΨΟ στη χώρα.

Στα πλαίσια του έργου διεξήχθη εντός του 2015 ποσοτική έρευνα στον νεανικό πληθυσμό μεταξύ των νέων 18-35 ετών, με σκοπό την εκτίμηση της επικράτησης των ΝΨΟ στην Κύπρο. Επίσης, διεξήχθη ποιοτική έρευνα στο διαδίκτυο, που είχε ως στόχο τη συστηματική παρακολούθηση παραμέτρων του ανώνυμου διαδικτύου (darknet), που προσφέρεται για την αγορά - πώληση νέων ουσιών εξάρτησης που μιμούνται τις επιδράσεις των παράνομων ουσιών (παρακολούθηση των θεμάτων συζήτησης μεταξύ των χρηστών και τις διαδικτυακές συναλλαγές τους σε ανώνυμες ιστοσελίδες ναρκωτικών). Η παρακολούθηση αυτή θα μπορεί να παρέχει σημαντικές πληροφορίες και μια ταχεία αξιολόγηση της διαδικτυακής αγοράς ναρκωτικών.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, μέχρι στιγμής, καμία έρευνα σχετικά με την επικράτηση της χρήσης ΝΨΟ, ούτε κάποιο άλλο είδος διαδικτυακής έρευνας σχετιζόμενη με τις ΝΨΟ δεν έχει διεξαχθεί στην Κύπρο. Αντιθέτως, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ, 2013) είναι πολύ λίγες οι χώρες που έχουν επαναλαμβανόμενες έρευνες σχετικά με τις ΝΨΟ.

Επίσης, μέσα από το έργο θα πραγματοποιηθεί εκπαίδευση για τη μέθοδο διαχείρισης υποθέσεων που σχετίζονται με τις ΝΨΟ και για το πώς μπορεί να αναπτυχθεί μια τεκμηριωμένη στρατηγική που θα βοηθήσει τους εμπλεκόμενους φορείς (Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών, Τμήμα Τελωνείων, Ταχυδρομεία και Ιδιωτικές Εταιρείες Ταχυμεταφορών) να ενισχύσουν τα μέτρα μείωσης της προσφοράς, για να μειωθεί η εισαγωγή των ΝΨΟ στη χώρα.

Το έργο αυτό θα έχει μακροπρόθεσμα αποτελέσματα, καθώς θα επιτρέψει στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να κατανοήσουν καλύτερα τα θέματα των ΝΨΟ, έτσι ώστε να αναπτύξουν μια στρατηγική που θα μπορεί να προβλέψει τις πιθανές επιπτώσεις των ΝΨΟ. Ωστόσο, αυτοί που θα επωφεληθούν πραγματικά από το πρόγραμμα, θα είναι οι νέοι που διατρέχουν κίνδυνο να εθιστούν στις ΝΨΟ ή που αντιμετωπίζουν άλλες αρνητικές συνέπειες από τη χρήση των ΝΨΟ.

2.2.5. Αλκοόλ

2.2.5.1 Στόχοι και προτεραιότητες

Η Εθνική Στρατηγική για την Αντιμετώπιση της Εξάρτησης από Παράνομες Ουσίες και την Επιβλαβή Χρήση Αλκοόλ 2013-2020, αντικρίζει το θέμα του αλκοόλ, μέσα από μια σκοπιά που περιλαμβάνει στόχους που αφορούν στην **μείωση της διαθεσιμότητας και προσβασιμότητας** του αλκοόλ σε **ευάλωτες ομάδες** ή ομάδες υψηλού κινδύνου, μέσα από την διασφάλιση της εφαρμογής **νομοθετικών μέτρων**.

Στο Σχέδιο Δράσης 2013- 2016, οι κύριες δράσεις που εστιάζονται στο αλκοόλ είναι οι εξής:

- Εντοπισμός, ενημέρωση και παραπομπή εγκύων γυναικών που κάνουν χρήση αλκοόλ.
- Παροχή βραχείας παρέμβασης σε νεαρά άτομα που αποτείνονται στα ΤΑΕΠ λόγω μέθης.
- Προώθηση μέτρων για τον περιορισμό της έκθεσης των νέων, στη διαφήμιση του αλκοόλ.
- Διάχυση ενημερωτικού υλικού στους νέους, σχετικά με τους κινδύνους υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ και κατανάλωσης ενεργειακών αλκοολούχων ποτών.
- Μείωση περιστατικών οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ.
- Αναθεώρηση του περί «Πώλησης Οινοπνευματωδών Ποτών » Νόμου (Κεφ. 144) και προώθηση μέτρων για πιο αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας για την πώληση ή την προμήθεια αλκοόλ σε άτομα κάτω των 17 ετών.
- Εφαρμογή φορολογικού συστήματος για το αλκοόλ όπου η φορολογία είναι σε αναλογία με την περιεκτικότητα του αλκοόλ ή βάσει τύπου ποτού.

Για περισσότερες πληροφορίες σε ότι αφορά το [αλκοόλ](#), ακολουθήστε το [σύνδεσμο](#).

2.2.5.2 Κύρια επιτεύγματα

Προώθηση των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής

Η επιβλαβής χρήση αλκοόλ στην Ευρώπη, τεκμηριώνεται ευρέως, ενώ η μεγάλη κατανάλωση αλκοόλ επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στη δημόσια υγεία και κατ'επέκταση στην οικονομία της Ευρώπης (Anderson et al, 2013). Παρά το γεγονός ότι το αλκοόλ επιφέρει τεράστιο κόστος στην δημόσια υγεία στην ευρωπαϊκή κοινότητα, η έκταση του κοινωνικού κόστους φαίνεται να είναι υποτιμημένη, αφού συχνά δεν λαμβάνονται υπόψη τα κόστη που επιφέρει στον περίγυρο των ατόμων που κάνουν χρήση αλκοόλ, στα παιδιά και στους συντρόφους τους, ή και στους συνεργάτες τους στο εργασιακό περιβάλλον (Anderson et al, 2012). Η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ συνδέεται με βίαιες και επικίνδυνες συμπεριφορές θέτοντας σε κίνδυνο κάποιες φορές ακόμα και την ίδια τη ζωή του ατόμου ή και τρίτων. Η καθιέρωση μιας ευρύτερα υποστηρικτικής πολιτικής και

κοινωνικού περιβάλλοντος, μέσα από στρατηγικές και μέτρα που ενισχύουν τα κίνητρα των επιχειρηματιών, των Αρχών Επιβολής του νόμου και του κοινού μπορούν να επιφέρουν την αλλαγή και την μείωση των επικίνδυνων και εγκληματικών συμπεριφορών που σχετίζονται με το αλκοόλ και του κοινωνικού κόστους που σχετίζεται με την επιβλαβή κατανάλωση του (Patra et al. 2011; Hawkins et. al., 2009).

Ως εκ τούτου, κατά το έτος 2015, το ΑΣΚ σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών επεξεργάστηκε και ενσωμάτωσε στο προσχέδιο του τροποποιητικού Νόμου ΚΕΦ. 144 περί «Πώλησης Οινοπνευματωδών Ποτών » τις πιο κάτω αλλαγές ή και προσθήκες, με απώτερο στόχο τη μείωση της προσβασιμότητας και διαθεσιμότητας του αλκοόλ ανάμεσα στα παιδιά και τους νέους.

- παροχή εκπαίδευσης στους πωλητές όσον αφορά στην υπεύθυνη πώληση και σερβίρισμα αλκοολούχων ποτών, συνδεδεμένη με διαδικασία αδειοδότησης
- ερμηνεία της μέθης και ενσωμάτωσης της στην εκπαίδευση της υπεύθυνης πώλησης
- ανάπτυξη ενός έγκυρου και ξεκάθαραυ συστήματος ελέγχου
- επιβολή πιο αποτρεπτικών ποινών (μέχρι και 3000 ευρώ χρηματική εξώδικη ποινή σε περίπτωση πώλησης σε άτομα κάτω του ορίου ηλικίας που προνοεί ο νόμος)
- επικοινωνία των αποτελεσμάτων του ελέγχου εφαρμογής του νόμου στους πωλητές αλκοολούχων ποτών και στους ιδιοκτήτες υποστατικών καθώς και παράλληλη δημοσίευση των παραβιάσεων ετησίως στην ιστοσελίδα της Αστυνομίας Κύπρου
- Αλλαγή του ορίου ηλικίας πρόσβασης και κατανάλωσης του αλκοόλ από 17 στα 18 χρόνια.

Κατάλογος πωλητών αλκοολούχων ποτών και ιδιοκτητών των υποστατικών που πωλούν οινοπνευματώδη θα δημοσιεύεται κατόπιν έκδοσης διατάγματος του Υπουργού Εσωτερικών, με τις ανά έτος τροποποιήσεις, στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις θα κατατεθούν στο πλαίσιο συζήτησης στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Πιλοτικό Πρόγραμμα «Δοκιμαστικών Αγορών»

Το ΑΣΚ προχώρησε το 2015 με την προκήρυξη και επιχορήγηση του πιλοτικού προγράμματος «Δοκιμαστικών Αγορών» στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού, έργο του οποίου την εφαρμογή ανέλαβε το Πανεπιστημιακό Κέντρο Ερευνών Πεδίου, του Πανεπιστημίου Κύπρου. Γενικός στόχος της εφαρμογής του πιλοτικού προγράμματος των «Δοκιμαστικών Αγορών» ήταν η διερεύνηση του επιπέδου συμμόρφωσης των πωλητών αλκοολούχων ποτών σε ότι αφορά το κατώτατο όριο ηλικίας πώλησης αλκοολούχων ποτών και η εκπαίδευση προσωπικού σε υποστατικά που πωλούν ή και σερβίρουν αλκοόλ στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού, με στόχο την πιστή εφαρμογή της νομοθεσίας. Στη μεγάλη πλειονότητα των 200 επισκέψεων, δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε αντίδραση, αλλά υπήρξε εκδήλωση πρόθεσης για πώληση αλκοολούχου ποτού. Σημειώνεται ότι μόνο

σε 11 περιπτώσεις από τις 200 (5.5%) ζητήθηκε, είτε η προφορική επιβεβαίωση, είτε η επίδειξη ταυτότητας που θα ήταν η αναμενόμενη αντίδραση.

Με βάση τα πιο πάνω αποτελέσματα που επιβεβαίωσαν τα στοιχεία της έρευνας μαθητικού πληθυσμού ESPAD (2011) όπου τεκμηριώνεται η εύκολη προσβασιμότητα των νέων κάτω του επιτρεπόμενου ορίου ηλικίας των 17 χρόνων σε αλκοολούχα ποτά, το ΑΣΚ προχώρησε στην ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών με στόχο την καθιέρωση ενός γενικού πλαισίου που θα διασφαλίζει την παροχή αποτελεσματικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων Υπεύθυνης Πώλησης και Διάθεσης για το Αλκοόλ (ΥΠΔΑ) για τους επιχειρηματίες και το προσωπικό υποστατικών που πωλούν ή διαθέτουν ή/και χορηγούν αλκοόλ.

Σε συνέχεια, το ΑΣΚ προώθησε την προκήρυξη πιλοτικού προγράμματος για την παροχή εκπαίδευσης στην υπεύθυνη πώληση και σερβίρισμα αλκοόλ (ΥΠΔΑ) στις επαρχίες Λευκωσίας, Λάρνακας, Λεμεσού, Πάφου και περιοχή Αγίας Νάπας. Μια αποτελεσματική εκπαίδευση αναμένεται να συμβάλει στην απόκτηση γνώσης για τους κινδύνους που σχετίζονται με την επιβλαβή κατανάλωση του, στην κατανόηση σχετικών νομοθεσιών και των συνδεδόμενων ευθυνών και ποινών, στην εκμάθηση δεξιοτήτων και πρακτικών ασφαλούς πώλησης και διάθεσης και στην υιοθέτηση πολιτικών υπεύθυνης διάθεσης αλκοόλ από τους χώρους αναψυχής. Μέσα από αυτή τη διαδικασία οι υπεύθυνοι πώλησης και διάθεσης αλκοόλ θα μπορέσουν να κατανοήσουν και να αποδεχθούν τον σημαντικό ρόλο που έχουν να διαδραματίσουν σε ότι αφορά τη μείωση της υπερβολικής χρήσης του αλκοόλ και των συνδεδόμενων με αυτό αρνητικών συνεπειών.

Συντονιστική Πλατφόρμα για Θέματα Ασφάλειας Τουρισμού

Επιπλέον το ΑΣΚ συμμετείχε στη Συντονιστική Πλατφόρμα για Θέματα Ασφάλειας Τουρισμού υπό το συντονισμό του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στην επαρχία Λευκωσίας και στην περιοχή της Αγίας Νάπας. Το ΑΣΚ συντόνισε την Ομάδα Εργασίας για τα θέματα Προσβασιμότητας Αλκοόλ μέσω της οποίας προωθήθηκαν οι πιο κάτω δράσεις για την άμεση εφαρμογή τους κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

- Παροχή εκπαίδευσης υπεύθυνης πώλησης και σερβιρίσματος αλκοόλ και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών στο προσωπικό αδειούχων υποστατικών πώλησης αλκοόλ
- Εντατικοποίηση ελέγχου αδειούχων και μη υποστατικών για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας για την πώληση οινοπνευματωδών ποτών συμπεριλαμβανομένου και της ποιότητας αλκοολούχων ποτών που πωλούνται
- Κάλυψη ευάλωτων περιοχών (όπου υπάρχουν πολλά κέντρα αναψυχής) με κινητή μονάδα/ασθενοφόρο για παροχή πρώτων βοηθειών σε τουρίστες κατά τις βραδινές ώρες διασκέδασης

Εβδομάδα Ευαισθητοποίησης για το Αλκοόλ

Το ΑΣΚ διοργάνωσε την 3η Εβδομάδα Ευαισθητοποίησης για το Αλκοόλ που πραγματοποιήθηκε μεταξύ 12-18 Οκτωβρίου του 2015. Στόχος της 3ης Εβδομάδας Ευαισθητοποίησης για το Αλκοόλ ήταν η προώθηση μέτρων μείωσης των κινδύνων που σχετίζονται με την επιβλαβή κατανάλωση αλκοόλ και συγκεκριμένα η προώθηση καλών πρακτικών όπως οι δοκιμαστικές αγορές και τα εκπαιδευτικά προγράμματα υπεύθυνης πώλησης και σερβιρίσματος αλκοόλ. Οι καλές αυτές πρακτικές στοχεύουν στη μείωση των κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της πρόσβασης στο αλκοόλ από ανήλικα άτομα και της μείωσης των επικίνδυνων συμπεριφορών, όπως η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ. Όπως είθισται κάθε χρόνο, η Εβδομάδα Ευαισθητοποίησης για το Αλκοόλ ολοκληρώθηκε με τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Νύχτας Χωρίς Δυστυχήματα στις 17 Οκτωβρίου του 2015, την οποία συντόνισε ο Μη Κυβερνητικός Οργανισμός REACTION. Παράλληλα, η Αστυνομία Κύπρου εντατικοποίησε τους ελέγχους αλκοτέστ και εφαρμογής ορίου ηλικίας για πώληση και παροχή αλκοόλ.

3. Εγκρίσεις, επιχορηγήσεις και προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων προληπτικών και θεραπευτικών προγραμμάτων

Βάσει του Νόμου 128(Ι)/2000, όλα τα προληπτικά και θεραπευτικά προγράμματα του κυβερνητικού και μη-κυβερνητικού, εθελοντικού και ιδιωτικού τομέα θα πρέπει να υποβάλλονται στο ΑΣΚ για έγκριση.

Προκειμένου να εγκρίνονται από το ΑΣΚ, τα υποβαλλόμενα προς έγκριση προγράμματα, αυτά οφείλουν να συνάδουν με τις κατευθυντήριες γραμμές πρόληψης και θεραπείας της Εθνικής Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της εξάρτησης από παράνομες ουσίες και την επιβλαβή χρήση αλκοόλ.

Σε ότι αφορά την οικονομική στήριξη των προγραμμάτων, το ΑΣΚ προκηρύσσει σε ετήσια βάση διαδικασία επιχορήγησης των εγκεκριμένων προγραμμάτων αλλά και δημοσιοποιεί μέσω πρόσκλησης, συγκεκριμένες προδιαγραφές για υποβολή προγραμμάτων αναλόγως των κενών που εντοπίζονται.

3.1 Εγκρίσεις και επιχορηγήσεις προληπτικών προγραμμάτων

Για σκοπούς επιχορήγησης, δικαίωμα υποβολής αιτήσεων δεν έχουν μόνο προγράμματα που έχουν να κάνουν άμεσα με τις εξαρτησιογόνες ουσίες, αλλά και προγράμματα τα οποία μπορεί να μην σχετίζονται άμεσα με την πρόληψη χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, αλλά των οποίων η αξία έχει τεκμηριωθεί σε ότι αφορά την πρόληψη της χρήσης ουσιών εξάρτησης.

Δικαίωμα υποβολής πρότασης έχουν μη κυβερνητικοί οργανισμοί (σωματεία, φιλανθρωπικά ιδρύματα και άλλοι ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί), Πανεπιστημιακά ιδρύματα, Κυβερνητικές υπηρεσίες και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Το ΑΣΚ, μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας επιχορηγήσεων, κατά το έτος 2015 ενίσχυσε οικονομικά 8 προληπτικά προγράμματα, τα οποία εφαρμόζονταν από 6 συνολικά φορείς.

3.1.1 Κατάλογος εγκεκριμένων προληπτικών προγραμμάτων

Κατά το 2015 το ΑΣΚ αξιολόγησε τις σχετικές αιτήσεις, τόσο νέων όσο και υφιστάμενων προγραμμάτων και δομών. Ο κατάλογος των εγκεκριμένων ή/και επιχορηγημένων προληπτικών προγραμμάτων του 2015 παρατίθεται πιο κάτω:

ΔΟΜΗ/ ΦΟΡΕΑΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ
Δημοτική Πρόληψης- Γεροσκήπου Ομάδα Δήμος	Νιώθω ασφαλής στο σχολείο μου»	Πάφος	2014-2017
	«Από το ΕΓΩ και το ΕΣΥ στο ΕΜΕΙΣ»		2014-2017
	«Ψυχική Υγεία: Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης»		2014-2017
	«Όλα όσα πρέπει να ξέρω γύρω από τις ουσίες»		2014-2017
	Ομάδες Γονέων		2014-2017
	Στοχευμένη παρέμβαση για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην Πάφο		2013-2016
Αντιναρκωτικός Σύνδεσμος Ιδρύματος Σολομώντος Παναγίδη (ΑΣΠΙΣ) Σύνδεσμος Καταπολέμησης Ναρκωτικών Λάρνακας	«Εφηβικά Εργαστήρια Εφήβων»	Λεμεσός	2014-2017
	«Η πρόληψη στη νηπιακή ηλικία: Σεμινάριο για νηπιαγωγούς»		2014-2017
Παγκύπριος Σύλλογος Ψυχολόγων Γραφείο Πρόληψης Υπηρεσίας Καταπολέμησης Ναρκωτικών (ΥΚΑΝ)	«Οι γονείς προλαβαίνουν τη χρήση ουσιών»	Λάρνακα	2014-2017
	«Κοινωνική ψυχολογία: Ψυχολόγοι στην πρόληψη χρήσης ναρκωτικών»	Παγκύπρια	2013-2016
	«Λαϊκές Ιστορίες και παραμύθια ενάντια στην εξάρτηση»	Λευκωσία	2013-2016
Lions Quest προληπτικό πρόγραμμα για γονείς και παιδιά ηλικίας 10-14 ετών	2013-2016		
«Δεξιότητες για την Εφηβεία»			
Σταθμός πρόληψης και συμβουλευτικής ΙΘΑΚΗ	«Γνωρίζω, έχω άποψη και επιλέγω: Αν καταναλώνω αλκοόλ, καταναλώνω υπεύθυνα»	Λευκωσία	2013-2016
	«Οικογενειακό Συμβούλιο»		2013-2016
	«Οικοδεσπότης»		2014-2017
	«Ταξίδι Ζωής»		2013-2016
	«Σχολείο Χωρίς Καπνό»		2013-2016
ΚΕΝΘΕΑ	«Ταξίδι Ζωής»	Λευκωσία	2013-2016
	«Από Νέο σε Νέο»		2013-2016
	«Πρόγραμμα πολύ-επίπεδης στήριξης εφήβων στο Δήμο Αγ. Δομετίου»		2015
	«Σχολείο Χωρίς Καπνό»		2013-2016

Σταθμός Πρόληψης και Συμβουλευτικής ΑΧΙΛΛΕΑΣ	«Σχολείο Χωρίς Καπνό»	Αμμόχωστος	2013-2016
	«Οικογενειακό Συμβούλιο»		2013-2016
	«Κύκλωπας και Οδυσσέας»		2013-2016
	«Ταξίδι Ζωής»		2013-2016
Σταθμός Πρόληψης και Συμβουλευτικής ΟΔΥΣΣΕΑΣ	«Κύκλωπας και Οδυσσέας»	Λεμεσός	2013-2016
	«Από Νέο σε Νέο»		2013-2016
	«Ταξίδι Ζωής»		2013-2016
	«Σχολείο Χωρίς Καπνό»		2013-2016
Σύνδεσμος Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας στην Οικογένεια Πανεπιστήμιο Κύπρου	«Παιδιά που φιλοξενούνται σε καταφύγια θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας»	Λευκωσία	2015
	«ΑΕΡΟΣΤΑΤΑ» - Πρόγραμμα Ψυχοεκπαίδευσης Γονέων για Παιδιά ηλικίας 2-6 χρονών με προκλητικές συμπεριφορές	Λευκωσία, Λάρνακα, Πάφος	2015
Συμβούλιο Κοινοτικού Εθελοντισμού Ύψωνα	«Πρόγραμμα Ψυχοκοινωνικής παρέμβασης και πρόληψης σε οικογένειες, νέους και παιδιά στο Δήμο Ύψωνα»	Λεμεσός	2015
Πολυδύναμο Κέντρο Στροβόλου	«Κοινωνικό Πρόγραμμα στο Δρόμο»	Λευκωσία	2015
	«Καινοτόμες κοινωνικές παρεμβάσεις στα Εσπερινά Γυμνάσια/Λύκεια από Κοινωνικά προγράμματα στο Δρόμο»		2015

3.1.2 Κατάλογος προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν μέσω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων

Μέσα στα πλαίσια των διαδικασιών επιχορήγησης λειτουργεί και η διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την εφαρμογή στοχευόμενων προγραμμάτων, αναλόγως των κενών που εντοπίζονται στη παροχή προληπτικών παρεμβάσεων, αλλά και με βάση τα διαθέσιμα κονδύλια. Ακολουθούν οι προτάσεις οι οποίες προωθήθηκαν κατά το 2015.

Πρόγραμμα πρόληψης στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου «Κοινωνική Υπηρεσία Στήριξης Οικογένειας, Παιδιών και Εφήβων»

Το πρόγραμμα «Κοινωνική Υπηρεσία Στήριξης Οικογένειας, Παιδιών και Εφήβων» εφαρμόστηκε από το Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργιών σε κοινότητες της ελεύθερης επαρχίας Αμμοχώστου. Ο γενικός σκοπός του προγράμματος ήταν η παροχή υπηρεσιών πολύ-επίπεδης στήριξης σε κοινότητες της Ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου, μέσα από τη δημιουργία συγκεκριμένης υπηρεσίας παροχής κοινωνικής και ψυχολογικής στήριξης, παροχής εναλλακτικών δραστηριοτήτων ή/ και διασύνδεσης με άλλες δομές/ υπηρεσίες, η οποία να είναι προσβάσιμη σε όλες τις κατηγορίες των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της επαρχίας. Απώτερος σκοπός του προγράμματος ήταν η στήριξη ευάλωτων ομάδων ως προς την αποτροπή της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και παροχή προγραμμάτων σε

περιοχές υψηλού κινδύνου, καθώς και η ανάπτυξη δράσεων με στόχο τη δημιουργία αποτρεπτικού περιβάλλοντος ως προς τη χρήση.

Πρόγραμμα έγκαιρης παρέμβασης για ανήλικους και νεαρούς παραβάτες και τις οικογένειες τους

Με αφορμή τα περιστατικά ανήλικων παιδιών που είδαν το φως της δημοσιότητας το 2015, το ΑΣΚ, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του προέβη στη διερεύνηση του θέματος με στόχο τον εντοπισμό των κενών που αφορούν στους ανήλικους/ νεαρούς και στην κατάθεση πρότασης για την αντιμετώπιση τους. Μεταξύ άλλων διαπιστώθηκε κενό όσον αφορά στην αντιμετώπιση ανήλικων/ νεαρών παραβατών. Εκτός από τα μέτρα εντός του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης, οι ανήλικοι και νεαροί παραβάτες και οι οικογένειες τους δεν λαμβάνουν καθόλου εξειδικευμένες υπηρεσίες από τους αρμόδιους φορείς. Ως εκ των πιο πάνω, το ΑΣΚ προκήρυξε πρόταση για την εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος έγκαιρης παρέμβασης με στόχο την κάλυψη του εν λόγω κενού. Ο στόχος της εφαρμογής αυτού του προγράμματος έγκαιρης παρέμβασης ήταν η μείωση ή διακοπή της παραβατικής συμπεριφοράς από τους ανήλικους/ νεαρούς και η αποτροπή της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, καθώς και αποτροπή της εξάρτησης στις περιπτώσεις όπου ήδη υπάρχει πειραματισμός με τις ουσίες αυτές.

Πρόγραμμα TKNS

Το Σεπτέμβριο του 2015 προκηρύχθηκε και επιχορηγήθηκε από το ΑΣΚ ένα νέο καινοτόμο πιλοτικό πρόγραμμα έγκαιρης στοχευμένης παρέμβασης για παιδιά και εφήβους 8-15 ετών και των οικογενειών τους που έχουν ανάγκη υποστήριξης, το Πιλοτικό Πρόγραμμα tkns. Το πρόγραμμα θα εφαρμόζεται από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου σε σύμπραξη με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού και θα καλύπτει τουλάχιστον 3 επαρχίες της Κύπρου. Το πρόγραμμα στοχεύει στη στήριξη Παιδιών και έφηβων εξαρτημένων ατόμων (σε νόμιμες-αλκοόλ ή παράνομες ουσίες), παιδιά και έφηβων ψυχικά ασθενών γονιών, αδέρφια εξαρτημένων ατόμων (σε νόμιμες ή παράνομες ουσίες), παιδιά και έφηβους φυλακισμένων γονιών. Συγκεκριμένα θα παρέχει υπηρεσίες ψυχολογικής στήριξης, εκπαιδευτικής ενίσχυσης και δημιουργικής ανάπτυξης στους τομείς του αθλητισμού, του πολιτισμού και της τέχνης. Όλες οι υπηρεσίες θα παρέχονται δωρεάν. Η περίοδος εφαρμογής του προγράμματος είναι από το Δεκέμβριο 2015 μέχρι και το Σεπτέμβριο 2016.

Πιλοτικό πρόγραμμα «Δοκιμαστικών Αγορών» και πιλοτικό πρόγραμμα για την παροχή εκπαίδευσης στην υπεύθυνη πώληση και σερβίρισμα αλκοόλ

Τα προγράμματα περιγράφονται στο σημείο 2.2.4.2 πιο πάνω.

3.2 Εγκρίσεις και επιχορηγήσεις θεραπευτικών προγραμμάτων

Όπως και στην περίπτωση της πρόληψης, δικαίωμα υποβολής αίτησης για σκοπούς επιχορήγησης έχουν οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί (σωματεία, φιλανθρωπικά ιδρύματα και άλλοι ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί), Πανεπιστημιακά ιδρύματα, Κυβερνητικές υπηρεσίες και Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου, τα οποία εφαρμόζουν προγράμματα Θεραπείας και Κοινωνικής Επανάταξης, καθώς και Μείωσης της Βλάβης.

Μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας επιχορηγήσεων, το ΑΣΚ ενίσχυσε οικονομικά 11 Θεραπευτικά Προγράμματα κατά το έτος 2015.

3.2.1 Κατάλογος εγκεκριμένων θεραπευτικών προγραμμάτων

Πιο κάτω παραθέτονται τα θεραπευτικά προγράμματα τα οποία ήταν εγκεκριμένα κατά το έτος 2015:

	ΔΟΜΗ/ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΠΑΡΧΙΑ
Κυβερνητικές δομές	Κέντρο Συμβουλευτικής Εφήβων και Οικογένειας «Προμηθέας»	Λεμεσός
	Κέντρο Συμβουλευτικής Εφήβων και Οικογένειας «Περσέας»	Λευκωσία
	Κέντρο Πολλαπλής Παρέμβασης	Λευκωσία
	Κέντρο Εντατικής Ψυχολογικής Θεραπείας για την απεξάρτηση ενηλίκων σε ήπια χρήση «Ανάκαμψη»	Λεμεσός
	Θεραπευτική Μονάδα Εξαρτημένων Ατόμων «ΘΕΜΕΑ»	Λευκωσία
	Πρόγραμμα υποκατάστασης «Γέφυρα»	Λευκωσία
	Πρόγραμμα υποκατάστασης «Σωσίβιο»	Λεμεσός
	Μονάδα Απεξάρτησης «Άνωση»	Λεμεσός
Μη κυβερνητικές δομές	Θεραπευτική Κοινότητα «Αγία Σκέπη»	Λευκωσία
	Συμβουλευτικός Σταθμός «Αγία Σκέπη»	Λευκωσία
	Κέντρο Άμεσης Πρόσβασης «Στόχος»	Λευκωσία
	Σταθμός Συμβουλευτικής «ΑποφασίζΩ»	Λευκωσία
	Σταθμός Πρόληψης και Συμβουλευτικής «Ιθάκη»	Λευκωσία
	Ανοικτή Θεραπευτική Κοινότητα Εξαρτημένων Ατόμων «Τόλημη»	Λάρνακα

Ανοικτή Θεραπευτική Κοινότητα Εξαρτημένων Ατόμων «Τόλμη»	Πάφος
Ψυχοθεραπευτική Εστία Μακρόβιας Απεξάρτησης «Ψ.Ε.Μ.Α.»	Λεμεσός
Σταθμός Πρόληψης και Συμβουλευτικής «Αχιλλέας»	Αμμόχωστος
Σταθμός Πρόληψης και Συμβουλευτικής «Οδυσσέας»	Λεμεσός
Θεραπευτικό Πρόγραμμα «ΡΕΤΟ Κύπρος»	Λευκωσία
Πρόγραμμα Οικογενειακής Θεραπείας της Τοξικοεξάρτησης «Ανάδυση»	Λευκωσία
Κλινική Βερεσιέ: - Εσωτερική δομή αποτοξίνωσης - Εξωτερική δομή υποκατάστασης - Πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης «Βήμα με Βήμα»	Λάρνακα
Ομάδες Στήριξης Συγγενών και Φίλων Εξαρτημένων Ατόμων	Λευκωσία
Πρόγραμμα Ψυχολογικής Απεξάρτησης «Κίμωνας»- Κέντρο Πρόληψης «Μεσόγειος»	Λάρνακα
Ομάδες αυτοβοήθειας, Κέντρο Πρόληψης «Μεσόγειος»	Λάρνακα
Ομάδα αυτοβοήθειας «Αλκοολικοί Ανώνυμοι» και «Ναρκομανείς Ανώνυμοι»	Λάρνακα/ Λευκωσία

4. Ενημέρωση των επαγγελματιών και των πολιτών

4.1 Ιστοσελίδες

Κύριος σκοπός των αναβαθμισμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών του ΑΣΚ αποτελεί η **διεύρυνση** της **προσβασιμότητας** στη θεραπεία, η ενίσχυση των διαδικασιών και μηχανισμών των βέλτιστων πρακτικών και η προαγωγή της **ηλεκτρονικής επικοινωνίας**.

www.asknow.org.cy

Η δημιουργία της ηλεκτρονικής υπηρεσίας του ΑΣΚ, "[asknow](http://www.asknow.org.cy)" αποσκοπεί στην ενίσχυση της **ανώνυμης**, χωρίς προσκόμματα επικοινωνίας των ατόμων με εξάρτηση και των οικογενειών τους με τις δομές θεραπείας και το ΑΣΚ. Στην ιστοσελίδα ο επισκέπτης ενημερώνεται συνολικά για τη θεραπεία και τη διαθεσιμότητά της στην Κύπρο και έχει τη δυνατότητα να επικοινωνήσει ανώνυμα με ειδικό, ο οποίος απαντά στις ερωτήσεις του.

Κατά το έτος 2015, το ΑΣΚ ανταποκρίθηκε σε 41 αιτήματα, η μεγάλη πλειοψηφία των οποίων προέρχονταν από μέλη της οικογένειας ή οικείους ατόμων, τα οποία αντιμετώπιζαν προβλήματα χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών (κυρίως παράνομων). Τα πλείστα ερωτήματα αφορούσαν στη διαθεσιμότητα της θεραπείας στην Κύπρο, αλλά και στον τρόπο χειρισμού των ατόμων αυτών για να απευθυνθούν για βοήθεια.

Κατά το έτος 2015 ο αριθμός των αιτημάτων φαίνεται να έχει αυξηθεί, κάτι που καταδεικνύει τη σημασία πρόσβασης στην ιστοσελίδα και τη συγκεκριμένη ηλεκτρονική υπηρεσία.

Τα αιτήματα αποτελούν για το ΑΣΚ πηγή κρίσιμων **πληροφοριών** για τις ανάγκες που τυχόν δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα προγράμματα των και κατευθύνουν την **ανάπτυξη μελλοντικών δράσεων και πρωτοβουλιών** που μπορούν να ανταποκρίνονται στοχευμένα στις ανάγκες αυτές.

www.ask.org.cy

Όσον αφορά στην ιστοσελίδα του [ΑΣΚ](http://www.ask.org.cy), αυτή έχει αναβαθμιστεί και αναπροσαρμοστεί ώστε να κατασταθεί πιο «**φιλική**», με πιο **εύκολη περιήγηση** και διάκριση του περιεχομένου

προβολής αναλόγως του ακροατηρίου και δίνει τη δυνατότητα σε κάθε χρήστη και επισκέπτη της ιστοσελίδας να έχει εύκολη πρόσβαση σε έγκυρη και εμπειριστατωμένη πληροφόρηση αναφορικά με το θέμα της ουσιοεξάρτησης.

Κατά το έτος 2015, στην ιστοσελίδα του ΑΣΚ καταγράφηκαν 22.979 επισκέψεις, από τις οποίες το 78,3% αποτελούσαν νέες επισκέψεις. Ο μέσος όρος περιήγησης στην ιστοσελίδα ήταν ενάμιση λεπτό, ενώ ο μεγαλύτερος αριθμός επισκέψεων συγκέντρωσε η αρχική σελίδα, στην οποία αναρτώνται οι ανακοινώσεις, η σελίδα με τα στοιχεία επικοινωνίας, η σελίδα με πληροφορίες σχετικές με τις εγκρίσεις και επιχορηγήσεις, καθώς και οι σελίδες με τις σχετικές νομοθεσίες.

Το ΑΣΚ, έχοντας πλήρη επίγνωση το ρόλο που διαδραματίζουν πλέον τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχει αυξήσει την παρουσία του στο facebook, ενώ ταυτόχρονα έχει ήδη επεκταθεί στο twitter και στο linkedin.

Αναφορικά με τη σελίδα του ΑΣΚ στο facebook, τα άτομα που ακολουθούν τη σελίδα ανέρχονται στις 2,423 από τους οποίους το 70% είναι γυναίκες και το 30% άνδρες και οι πλειοψηφία (44%) είναι μεταξύ 25- 44 χρονών. Οι χρήστες της σελίδας του ΑΣΚ στο facebook προέρχονται από τις πιο κάτω χώρες: Κύπρος, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Η.Π.Α., Βέλγιο, Βουλγαρία, Ισπανία, Τουρκία, Ρουμανία, Φιλιππίνες κ.ά.

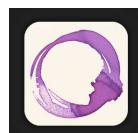
4.2 Ηλεκτρονικές Εφαρμογές για τα τηλέφωνα τύπου smart phones

ASK 4 press

Η εφαρμογή ASK4press, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες επικοινωνίας, δημιουργεί μια «ζωντανή» πλατφόρμα ανταλλαγής απόψεων και εμπειριστατωμένης ενημέρωσης αναφορικά με το στίγμα που σχετίζεται με την εξάρτηση αλλά και τις διαθέσιμες επιλογές θεραπείας, προκειμένου κάποιος που τη βιώνει να μπορέσει να τη διαχειριστεί. Παρέχει τη δυνατότητα στο χρήστη να διαβάσει το περιεχόμενο σε πραγματικό χρόνο, να δημοσιεύσει σχόλια και απόψεις, να ξεκινήσει συζητήσεις, να αναζητήσει θεραπευτικές επιλογές και κέντρα παροχής θεραπείας.

ASK 4 Alcocheck

Το Ask-4-Alcocheck, μια διαδραστική και ενημερωτική εφαρμογή κινητών συσκευών τύπου Android Windows Phone, η οποία αναπτύχθηκε το έτος 2014 σε συνεργασία με το Εργαστήρι Κινητής Τηλεφωνίας του Τμήματος Πληροφορικής και Μηχανικής Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Frederick, έχει ως στόχο την ευαισθητοποίηση και την ανάπτυξη προσωπικής ευθύνης ανάμεσα στους νέους σχετικά με την οδήγηση και την κατανάλωση αλκοόλ.

Η εφαρμογή αυτή περιλαμβάνει υπολογιστή συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα, ένα ασφαλή και εύκολο τρόπο με τον οποίο το άτομο που κατανάλωσε αλκοόλ μπορεί να ελέγξει την περιεκτικότητα του αλκοόλ στο αίμα. Ο χρήστης της εφαρμογής αφού προσθέσει πληροφορίες όπως το φύλο, το βάρος, την χρονική διάρκεια που κατανάλωσε

αλκοόλ, όπως επίσης και τον αριθμό και είδος ποτού που κατανάλωσε, λαμβάνει ένδειξη σχετικά με την φυσική κατάσταση του ατόμου, την περιεκτικότητα του αλκοόλ στο αίμα και την ικανότητα του για οδήγηση. Η εφαρμογή Ask-4-Alcocheck περιλαμβάνει επίσης σημαντικές πληροφορίες σχετικά με το αλκοόλ, όπως «Τι πρέπει να γνωρίζω για το Αλκοόλ», «Πότε έχω πρόβλημα», «Μύθοι και Αλήθειες», «Θεραπευτικά Προγράμματα» και άλλες χρήσιμες πληροφορίες.

Την εφαρμογή έχουν κατεβάσει μέχρι σήμερα 990 άτομα (805 άντρες και 185 γυναίκες), αξιολογώντας την κατά μέσο όρο με βαθμολογία 4.7 από τα 5. Από τα στατιστικά δεδομένα διαφαίνεται επίσης ότι κατά το έτος 2015, υπήρχαν κατά μέσο όρο 3 ενεργοί χρήστες της εφαρμογής ημερησίως, οι οποίοι την χρησιμοποιούσαν για 1,5 λεπτά. Οι χρήστες της εφαρμογής προέρχονταν κυρίως από την Κύπρο, Η.Π.Α., Μεξικό, Ρουμανία, Καναδά, Ηνωμένο Βασίλειο, Ινδία, Αυστραλία και Ολλανδία.

4.3 Ηλεκτρονικά Δελτία Τύπου

Μηνιαίο Δελτίο Τύπου του ΑΣΚ

Το Μηνιαίο Δελτίο Τύπου του ΑΣΚ αποτελεί ένα μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας του ΑΣΚ με τους συνεργάτες του, αλλά και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, σε μια προσπάθεια ενημέρωσης για τη δράση του ΑΣΚ και το θεμάτων που άπτονται του ρόλου του.

Στο Δελτίο Τύπου γίνεται αναφορά στις δραστηριότητες του ΑΣΚ ανά μήνα, αλλά και σε επιστημονικά θέματα σχετιζόμενα με τις εξαρτήσεις, με συνδέσεις στις πιο πρόσφατες δημοσιεύσεις του τομέα. Επίσης, το Δελτίο Τύπου βρίσκεται στη διάθεση των αναγνωστών του για σκοπούς προώθησης ανακοινώσεων σχετικών με θέματα που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες του ΑΣΚ. Το μηνιαίο δελτίο τύπου βρίσκεται στο [σύνδεσμο](#).

4.4 Ενημερωτικά έντυπα

Κατά το έτος 2015, το ΑΣΚ εξέδωσε το έντυπο [«Κατευθυντήριες Γραμμές Εκπαίδευσης Υπεύθυνης Πώλησης και Διάθεσης Αλκοόλ»](#), το οποίο περιγράφεται στο σημείο 2.2.4. Αλκοόλ.

Επίσης, το έντυπο [«Χρήση και Εξάρτηση»](#), το οποίο περιγράφει το θεραπευτικό συνεχές με βάση τον τύπο της θεραπείας που παρέχεται και δίνει πληροφορίες για τις υφιστάμενες θεραπευτικές δομές, ενημερώνεται συνεχώς.

Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου (ΑΣΚ), σε συνεργασία με την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, την Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, την Ένωση Συντακτών και την Επιτροπή Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, αναβάθμισαν [τον Οδηγό καλής πρακτικής για τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας](#), ο οποίος είχε αρχικά δημιουργηθεί σε μορφή e-book με στόχο την καταπολέμηση του στίγματος που βιώνουν τα άτομα με ουσιοεξάρτηση. Συγκεκριμένα, μέσα από τον αναθεωρημένο Οδηγό, προτείνονται βήματα που μπορούν οι Λειτουργοί να ακολουθήσουν προς αντιμετώπιση του στίγματος: α) να ενημερωθούν για τα βασικά σημεία που προκύπτουν από το νομοθετικό πλαίσιο και τον Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, β) να εντοπίσουν αντικειμενική πληροφόρηση για την ουσιοεξάρτηση

βασισμένη σε επιστημονικά δεδομένα, γ) να ενημερωθούν για τον τρόπο χειρισμού θεμάτων που αφορούν ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, όπως είναι οι ανήλικοι και δ) να χρησιμοποιούν τα εργαλεία που έχουν στη διάθεση τους με τρόπο που να μη στιγματίζει.

Ετοιμάστηκε επίσης το [Δελτίο Τύπου](#) του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης για τα Ναρκωτικά και την Τοξικομανία (EMCDDA) και του ΕΚΤΕΠΝ σε σχέση με την Κατάσταση των Ναρκωτικών στην Ευρώπη και Κύπρο το 2015.

4.5. Εκδηλώσεις

Παγκόσμια Ημέρα κατά των Ναρκωτικών

Μέσα στα πλαίσια της Παγκόσμιας Μέρας κατά των Ναρκωτικών, πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 26 Ιουνίου 2015 στο Προεδρικό Μέγαρο εκδήλωση του Αντιναρκωτικού Συμβουλίου Κύπρου, υπό την αιγίδα του Εξοχότατου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην τελετή, απεύθυναν χαιρετισμό ο Πρόεδρος του Αντιναρκωτικού Συμβουλίου Κύπρου (ΑΣΚ), Δρ. Χρυσάνθος Γεωργίου, και ο Υπουργός Υγείας, Δρ. Φίλιππος Πατσαλής, εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας, ενώ η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με την ευγενική συμμετοχή του κλιμακίου εγχόρδων της Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων Κύπρου. Στην τελετή τιμήθηκε ομάδα ατόμων που έχουν ολοκληρώσει τη θεραπευτική τους πορεία, καθώς και ο κ. Alexis Goosdeel, Διευθυντής του Δικτύου Reitox και Διεθνούς Συνεργασίας του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας, για τη διαχρονική του στήριξη στο έργο του ΑΣΚ.

5. Μνημόνια Συνεργασίας

5.1. CARDET

Εντός του 2015 υπογράφηκε μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού CARDET και του ΑΣΚ στο πλαίσιο της εδραίωσης της μεταξύ τους συνεργασίας με σκοπό την κοινωνική προσφορά και τη συμβολή τους στην άμβλυση κοινωνικών προβλημάτων. Η συνεργασία μεταξύ των δύο οργανισμών, καλύπτει τους εξής τομείς: (α) συμβουλευτικές- επιστημονικές υπηρεσίες και μελέτες, (β) κοινή συμμετοχή σε ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα (ευρωπαϊκά- εθνικά- διεθνή), (γ) τοποθέτηση φοιτητών στο ΑΣΚ και (δ) ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

5.2. Πανεπιστημιακά Ιδρύματα

Με βάση την πεποίθηση ότι οι συνέργειες ιδιαίτερα σε δύσκολους καιρούς, διαδραματίζουν καταλυτικό ρόλο σε ότι αφορά την άμβλυση κοινωνικών προβλημάτων, την Παρασκευή, 22 Μαΐου 2015, το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου προχώρησε στην υπογραφή Μνημονίων Συνεργασίας με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα. Η συνεργασία με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, τα οποία αποτελούν ένα ζωντανό και δυναμικό κομμάτι του κοινωνικού γίνεσθαι, θεωρείται πολύτιμη αφού αυτά καλούνται να διαδραματίσουν το δικό τους καταλυτικό ρόλο σε ότι αφορά τις κοινωνικές αλλαγές αλλά και το θέμα της ουσιοεξάρτησης ειδικά. Μεταξύ άλλων οι τομείς συνεργασίας του Αντιναρκωτικού Συμβουλίου Κύπρου με το Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, το Ανοικτό

Πανεπιστήμιο Κύπρου, το ΤΕΠΑΚ, το Πανεπιστήμιο Frederick, το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, το UCLan Cyprus και το Alexander College - Πανεπιστήμιο West England περιλαμβάνουν διεξαγωγή ερευνών, παροχές υποτροφιών σε επαγγελματίες, παροχή διευκολύνσεων σε φοιτητές που βρίσκονται στη χρήση και θέλουν να απεξαρτηθούν, πρακτική άσκηση των φοιτητών των πανεπιστημίων στο ΑΣΚ, αξιοποίηση των εργασιών των φοιτητών από το ΑΣΚ κ.α.

6. Νομοθετικό Πλαίσιο

6.1 Νόμος που προνοεί για την παραγωγή και εμπορία της βιομηχανικής κάνναβης

Το ΑΣΚ αναγνωρίζοντας από τη μια τις υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας εναρμόνισης της Νομοθεσίας της με το ευρωπαϊκό κεκτημένο σε ότι αφορά την καλλιέργεια του συγκεκριμένου τύπου της κάνναβης, και από την άλλη τις δυσκολίες που προκύπτουν λόγω του παράνομου καθεστώτος της κάνναβης γενικά, όπως προνοείται στον σχετικό Περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτρόπων Ουσιών Νόμο του 1977, είχε τροχοδρομήσει σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς την τροποποίηση του σχετικού Νόμου, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει το Ευρωπαϊκό κεκτημένο και τους σχετικούς κανονισμούς.

Κατά το έτος 2015 το Υπουργείο Γεωργίας, Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων μετά από διαβουλεύσεις με όλους τους αρμόδιους φορείς προώθησε Νομοσχέδιο στην Βουλή, το οποίο έχει ψηφιστεί και ο «Νόμος που Προνοεί για την Παραγωγή και Εμπορία της Βιομηχανικής Κάνναβης» τέθηκε σε ισχύ από τον Μάιο 2016.

Παράλληλα ο Περί Ναρκωτικών Φαρμάκων και Ψυχοτροπων Ουσιών Νόμος (29/77) έχει τροποποιηθεί ώστε να εξαιρεί την βιομηχανική κάνναβη από τις απαγορευμένες ουσίες.

6.2 Νομοθεσία Νάρκοτεστ

Αρχές του 2016 ψηφίστηκαν σε νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τα νομοσχέδια και οι τροποποιητικοί κανονισμοί του περί Οδικής Ασφάλειας Νόμου για την εισαγωγή του ελέγχου της οδήγησης υπό την επήρεια ναρκωτικών. Το Νάρκοτεστ, το οποίο εκκρεμούσε ενώπιον των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών από το 2010, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο στα πλαίσια των μέτρων που λαμβάνονται με στόχο τη μείωση των τροχαίων οδικών συγκρούσεων. Εντός του 2016, το ΑΣΚ θα συμμετάσχει στις σχετικές συναντήσεις με τους αρμόδιους φορείς με στόχο την πρακτική εφαρμογή της νομοθεσίας από το 2017.

6.3. Ο περί Θεραπείας Κατηγορουμένων και Καταδικασθέντων Χρηστών ή Ουσιοεξαρτημένων Ατόμων Νόμος

Αρχές του 2016 ψηφίστηκε ο «περί Θεραπείας Κατηγορουμένων και Καταδικασθέντων Χρηστών ή Ουσιοεξαρτημένων Ατόμων» Νόμος από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ο οποίος προβλέπει την, μετά από αξιολόγηση, παραπομπή των εξαρτημένων ατόμων που κατηγορούνται/ καταδικάζονται στη θεραπεία, ως εναλλακτική επιλογή αντί της φυλάκισης. Η πολιτική αυτή, που εφαρμόζεται και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπηγάζει από μια στροφή σε ότι αφορά την αντίληψη του προβλήματος των ουσιών εξάρτησης, κατατάσσοντας το από τη σφαίρα της εγκληματικότητας, στη θεώρηση του ως προβλήματος δημόσιας υγείας. Η διέπουσα αρχή που αποτελεί το θεμέλιο εναλλακτικών μέτρων και παρεμβάσεων αντί της φυλάκισης είναι η πεποίθηση πως η

θεραπεία, η επανένταξη και γενικά η βελτίωση της ποιότητας της ζωής του εξαρτημένου από ουσίες ατόμου, αποτελεί παράγοντα πρόληψης μιας μελλοντικής εγκληματικής συμπεριφοράς, σπάζοντας ταυτόχρονα τον φαύλο κύκλο, χρήση-εγκληματικότητα-φυλάκιση-αποφυλάκιση-χρήση.

7. Διεθνής Συνεργασία

Μέσα στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας που αναπτύσσει το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου, κατά τη διάρκεια του 2015, το Συμβούλιο εκπροσώπησε την Κύπρο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, Συμβουλίου της Ευρώπης και Ηνωμένων Εθνών.

7.1 Συμμετοχή στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

7.1.1 Οριζόντια Ομάδα Εργασίας για τα Ναρκωτικά

Μέσα στα πλαίσια της Ε.Ε., το ΑΣΚ εκπροσωπεί την Κυπριακή Δημοκρατία στην Οριζόντια Ομάδα Εργασίας για τα Ναρκωτικά του Συμβουλίου (Horizontal Working Party on Drugs), η οποία προωθεί και συντονίζει την υλοποίηση της Στρατηγικής και των Σχεδίων Δράσης της Ε.Ε. για τα Ναρκωτικά. Οι συναντήσεις της Ομάδας πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες, σε μηνιαία βάση ενώ παράλληλα στα πλαίσια της Ομάδας πραγματοποιούνται και οι διάλογοι της ΕΕ με τρίτες χώρες για το θέμα των ναρκωτικών.

Τα κυριότερα θέματα που συζητήθηκαν κατά το έτος 2015 ήταν τα εξής:

- Ο νέος Κανονισμός της ΕΕ για την ανταλλαγή ενημέρωσης, αξιολόγησης κινδύνου και έλεγχο των νέων ψυχοδραστικών ουσιών
- Προετοιμασία για τη Σύνοδο της Επιτροπής Ναρκωτικών Ουσιών των Ηνωμένων Εθνών και της Ειδικής Συνόδου της Ολομέλειας των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά (UNGASS) το 2016
- Η ετήσια έκθεση 2015 του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης για τα Ναρκωτικά και την Τοξικομανία (EMCDDA) για την κατάσταση του φαινομένου
- Η κατάχρηση των συνταγογραφούμενων φαρμάκων
- Διάλογος για την έρευνα στον τομέα της ουσιοεξάρτησης
- Πρόοδος εφαρμογής της Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης της ΕΕ για τα Ναρκωτικά
- Τα ελάχιστα κριτήρια ποιότητας που πρέπει να διέπουν τα προγράμματα μείωσης της ζήτησης
- Οι συναντήσεις της Ομάδας του Δουβλίνου
- Η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην πολιτική για τα θέματα ουσιών εξάρτησης.

Παράλληλα, προωθήθηκε ο διάλογος της ΕΕ με: τα Δυτικά Βαλκάνια, την Κεντρική Ασία, τις χώρες της Λατινικής Αμερικής -Καραϊβικής, τις χώρες Ανατολικής Συνεργασίας, τη Βραζιλία, τις ΗΠΑ και τη Ρωσία. Το ΑΣΚ συμμετείχε σε διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο 2015, στο Μοντεβιδέο της Ουρουγουάης, με τη συμμετοχή όλων των χωρών της Λατινικής Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που σκοπό είχε να βελτιώσει τη συγκρότηση, την ισορροπία και την επίδραση των πολιτικών για τα ναρκωτικά μέσα από την ανταλλαγή απόψεων.

Επιπρόσθετα, οι συναντήσεις των Εθνικών Συντονιστών της ΕΕ για τα Ναρκωτικά πραγματοποιήθηκαν στη Ρίγα με θέμα: «Κάνναβη: τρέχουσα κατάσταση και μελλοντικές προκλήσεις» και στο Λουξεμβούργο με θέμα: «Πρόληψη της Χρήσης Εξαρτησιογόνων ουσιών».

7.1.2 Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας (EMCDDA)

European Monitoring Centre
for Drugs and Drug Addiction

Τα επιστημονικά τεκμηριωμένα δεδομένα και πληροφορίες αποτελούν ζωτική πηγή για την Ευρώπη όσον αφορά στην κατανόηση της φύσης των προβλημάτων που σχετίζονται με τα ναρκωτικά και στην καλύτερη αντιμετώπιση τους. Για σκοπούς συλλογής και ανάλυσης τέτοιων δεδομένων, ιδρύθηκε το 1993 ως ένας από τους αποκεντρωμένους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το [Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας](#) (ΕΚΠΝΤ-EMCDDA).

Ο ρόλος του ΕΚΠΝΤ είναι να παρέχει στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της μια αντικειμενική συνολική εικόνα του προβλήματος των ναρκωτικών στην ΕΕ και αξιόπιστη τεκμηρίωση προς υποστήριξη της συζήτησης επί του θέματος αυτού.

Σήμερα, παρέχει στους αρμόδιους χάραξης πολιτικής τεκμηριωμένα δεδομένα για τη σύνταξη νομοθεσίας και την κατάρτιση στρατηγικών για τα ναρκωτικά, ενώ επίσης στηρίζει τους επαγγελματίες και τους ερευνητές που εργάζονται στον συγκεκριμένο τομέα να στοχεύουν σε βέλτιστες πρακτικές και νέους τομείς έρευνας.

Η Κύπρος, δια μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΣΚ, εκπροσωπείται και στο Διοικητικό Συμβούλιο του [EMCDDA](#), το οποίο συνεδρίασε δύο φορές κατά το 2015 στη Λισσαβόνα.

7.1.3 Επιτροπή Εθνικής Πολιτικής και Δράσης για το Αλκοόλ /Committee of National Alcohol Policy and Action (CNAPA)

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα θέματα του αλκοόλ συντονίζονται από τη Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Υγεία και την Προστασία των Καταναλωτών μέσα, από την [Επιτροπή Εθνικής Πολιτικής και Δράσης για το Αλκοόλ](#) (CNAPA), στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι από όλα τα κράτη μέλη, καθώς και η Νορβηγία και η Ελβετία. Στόχος της Επιτροπής είναι η ανταλλαγή πληροφοριών, γνώσεων και καλών πρακτικών για την μείωση των αρνητικών συνεπειών που σχετίζονται με την κατανάλωση του αλκοόλ. Η

Κύπρος εκπροσωπείται στην εν λόγω επιτροπή από το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου από το 2011. Η Επιτροπή, με έδρα της το Λουξεμβούργο, συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο.

Η Επιτροπή Εθνικής Πολιτικής και Δράσης για το Αλκοόλ κατά το 2015 επικεντρώθηκε στην εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης για την περίοδο 2014-2017 «Action Plan on drinking of alcohol among Youth and on Heavy Episodic Drinking». Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου προώθησε την υλοποίηση μεγάλου αριθμού δράσεων του Ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης, σε εθνικό επίπεδο σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Οι κύριοι στόχοι του Σχεδίου Δράσης είναι η προώθηση θεμάτων που αφορούν στην επιβλαβή χρήση αλκοόλ ανάμεσα στους νέους και τη βαριά επεισοδιακή κατανάλωση, με απώτερο στόχο την ενίσχυση του στόχου της Στρατηγικής για μείωση των αρνητικών συνεπειών που σχετίζονται με το αλκοόλ. Αυτά τα δύο σημεία εστίασης αντιπροσωπεύουν κοινές ανησυχίες όλων των κρατών μελών, αφού μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην αντιμετώπιση της επιβλαβούς κατανάλωσης και των μακροπρόθεσμων συνεπειών της. Το Σχέδιο Δράσης εστιάζει σε έξι συγκεκριμένους τομείς δράσης, εξασφαλίζοντας ότι θα ληφθούν σωστές και συγκεκριμένες ενέργειες για αντιμετώπιση σοβαρών προκλήσεων και στήριξη των κύριων στόχων της στρατηγικής.

Οι έξι περιοχές δράσης είναι οι εξής:

- Μείωση της βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης (binge drinking)
- Μείωση της προσβασιμότητας και διαθεσιμότητας αλκοολούχων ποτών ανάμεσα στους νέους
- Μείωση της έκθεσης των νέων στο μάρκετινγκ και στη διαφήμιση του αλκοόλ
- Μείωση της βλάβης του αλκοόλ στην εγκυμοσύνη
- Διασφάλιση υγιούς και ασφαλούς περιβάλλοντος για τους νέους
- Ενίσχυση της παρακολούθησης του φαινομένου και αύξηση του αριθμού ερευνών

Παράλληλα τα ΚΜ της Επιτροπής προώθησαν το «Scoring Paper» με στόχο την προώθηση μιας νέας Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για το Αλκοόλ σε επίπεδο Ευρωβουλής όπως επίσης και σε επίπεδο Υπουργών.

Τα κύρια σημεία που αναπτύσσονται στο Έντυπο Αναφοράς είναι τα πιο κάτω:

- Αναγκαιότητα αναθεώρησης Ευρωπαϊκών κανόνων έτσι που να διασφαλίζεται και να επιτρέπεται η ευελιξία στα ΚΜ σε ότι αφορά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την πολιτική και την αναγνώριση της ανάγκης αντιμετώπισης διαφορετικών βαθμίδων και μορφών βλάβης που σχετίζονται με τη κατανάλωση αλκοόλ

- Ρεαλιστική εφαρμογή της προσέγγισης της ΕΕ “health in all policies”, έτσι ώστε να παρέχεται στήριξη στις εθνικές πολιτικές του αλκοόλ
- Ανάγκη αναγνώρισης του ρόλου της ΕΕ, μαζί με του Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, στην προώθηση των επιστημονικά εμπεριστατωμένων αποτελεσματικών πολιτικών
- Αποτελεσματική άσκηση του ρόλου της ΕΕ μέσα από τις υφιστάμενες της υπευθυνότητες, έτσι ώστε να στηρίζει καλύτερα τις εθνικές πολιτικές
- Κυριότητα του ρόλου της ΕΕ στα διασυνοριακά θέματα, τα οποία τα ΚΜ δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν από μόνα τους
- Μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού Φόρουμ για την Υγεία και το Αλκοόλ, έτσι ώστε η βιομηχανία να μπορεί να εφαρμόζει πιο αποτελεσματικά μέτρα για μείωση της βλάβης μέσα από τις εθελοντικές τους δεσμεύσεις
- Διαπίστωση ότι η νέα στρατηγική δεν θα καθορίσει νέους στόχους, αλλά θα παρέχει επιπλέον στήριξη στους στόχους που έχουν καθοριστεί από το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας

Το Δεκέμβριο του 2015 μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Προεδρίας του Λουξεμβούργου υιοθετήθηκαν Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη Στρατηγική της ΕΕ για να περιοριστούν οι βλάβες που οφείλονται στην κατανάλωση οινοπνεύματος.

Επίσης, μέσα στα πλαίσια της **Κοινής Δράσης για την Μείωση των κινδύνων που σχετίζονται με το Αλκοόλ ([Joint Action on Reducing Alcohol Related Harm](#) - RARHA)**, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα Κράτη Μέλη της ΕΕ αναγνώρισαν την ανάγκη για προώθηση κοινών προτεραιοτήτων σε συνάρτηση με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για το Αλκοόλ. Κατά συνέπεια μέσα στα πλαίσια του Προγράμματος Υγείας του 2013 προτάθηκε Κοινή Δράση με στόχο την διεύρυνση των εργασιών της Επιτροπής Εθνικής Πολιτικής και Δράσης για το Αλκοόλ και την ενεργή εμπλοκή όλων των κρατών μελών. Η Κοινή Δράση, η οποία εγκρίθηκε και υλοποιείται από τον Ιανουάριο του 2014, πρόκειται να ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2016.

Η Κοινή Δράση για την Μείωση των Κινδύνων που σχετίζονται με το Αλκοόλ (RARHA) εστιάζει στις κύριες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για το Αλκοόλ, η οποία έχει ως κύριο στόχο την μείωση της επιβλαβούς κατανάλωσης αλκοόλ ανάμεσα στους εφήβους, στους νέους και στους ενήλικες. Η Κοινή Δράση δημιουργήθηκε μέσα στα πλαίσια του 20ου Ευρωπαϊκού Προγράμματος Υγείας 2008-2013, στοχεύοντας κυρίως στην κινητοποίηση των αρμοδίων αρχών για την υγεία των κρατών μελών, σε ένα θέμα που έχει σαφή προστιθεμένη αξία για την Ευρώπη.

7.2 Συμμετοχή στο Συμβούλιο της Ευρώπης

Ομάδα Πομπιντού (Pompidou Group)

Η Ομάδα Πομπιντού λειτουργεί στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 1971 και στην παρούσα φάση απαρτίζεται από 35 κράτη μέλη. Στόχος της Ομάδας είναι να συνεισφέρει στην ανάπτυξη μιας πολυτομεακής, καινοτόμου και αποτελεσματικής πολιτικής για θέματα ναρκωτικών, βασισμένης σε επιστημονικά δεδομένα και να προωθεί την ανταλλαγή γνώσης μεταξύ των πτυχών της πολιτικής, της πρακτικής και της επιστήμης, εστιάζοντας την προσοχή της στην τοπική εφαρμογή των προγραμμάτων.

Το ΑΣΚ εκπροσωπεί την Κυπριακή Δημοκρατία στις συναντήσεις Μόνιμων Αντιπροσώπων και του Μεσογειακού Δικτύου (MEDNET). Επιπρόσθετα, συνεργάτες του ΑΣΚ από διάφορες υπηρεσίες συμμετέχουν στις ομάδες εργασίας που λειτουργούν στα πλαίσια της Ομάδας Πομπιντού.

Το 2015 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις των Μόνιμων Αντιπροσώπων (Permanent Correspondents) της ΟΠ, τον Μάιο και τον Νοέμβριο, όπου το ΑΣΚ εκπροσώπησε την Κυπριακή Δημοκρατία. Τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν την Ομάδα ήταν τα εξής:

- Τα αποτελέσματα εργασιών των θεσμοθετημένων υπο-ομάδων της ΟΠ, όπως είναι η Ομάδα Αεροδρομίων, το Διεθνές Δίκτυο Ελέγχου των Πρόδρομων Ουσιών, το Δίκτυο MedNET και το Δίκτυο EXASS Net
- Η συνεργασία στα πλαίσια πολιτικής για τα ναρκωτικά με τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης
- Το Πρόγραμμα για Παροχή Θεραπείας εντός των σωφρονιστικών ιδρυμάτων
- Οι επιπτώσεις και τα συνδεόμενα κόστη των πολιτικών αντιμετώπισης της ουσιοεξάρτησης
- Το διαδικτυακό έγκλημα που συνδέεται με τα ναρκωτικά
- Η αναθεώρηση των κανονισμών για τη θεραπεία υποκατάστασης του κάθε κράτους μέλους
- Η πρόληψη της χρήσης στο εργασιακό πλαίσιο
- Η συνεργασία με την Ουκρανία
- Η διάσταση του φύλου στην πολιτική αντιμετώπισης της ουσιοεξάρτησης
- Ο διαδικτυακός τζόγος και η χρήση ψυχοδραστικών ουσιών
- Η προετοιμασία για την Ειδική Σύνοδο των Ηνωμένων Εθνών UNGASS 2016

- Η συνεργασία με την Κοινωνία των Πολιτών.

Το ΑΣΚ συμμετείχε και στο εκπαιδευτικό σεμινάριο που διοργάνωσε η ΟΠ με θέμα: 'Conducting a review of global drug policies and instruments with a view to national and European drug policy priorities – a contribution to the preparation for the 2016 UNGASS'.

7.3 Συμμετοχή στη Σύνοδο των Ηνωμένων Εθνών

Η Επιτροπή Ναρκωτικών Ουσιών (Commission on Narcotic Drugs) αποτελεί το κεντρικό σώμα χάραξης πολιτικής για τα ναρκωτικά του ΟΗΕ. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη να αναλύει την κατάσταση ελέγχου των παράνομων ουσιών εξάρτησης σε διεθνές επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τα αλληλένδετα θέματα της πρόληψης της χρήσης, της θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης των χρηστών και της προσφοράς και της διακίνησης παράνομων ουσιών. Αναλαμβάνει δράση μέσω ψηφισμάτων και αποφάσεων και παρακολουθεί την εφαρμογή των τριών βασικών διεθνών συμβάσεων του 1961, 1971 και 1988.

Το ΑΣΚ εκπροσωπήθηκε στη 58^η Σύνοδο της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά (Commission on Narcotic Drugs), η οποία έλαβε χώρα στη Βιέννη, μεταξύ 9- 17 Μαρτίου 2015. Κύριο θέμα συζήτησης ήταν η προετοιμασία της Ειδικής Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για το φαινόμενο των ναρκωτικών, η οποία θα πραγματοποιηθεί τον Απρίλιο του 2016 στη Νέα Υόρκη. Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τα ψηφίσματα που υιοθετήθηκαν, ακολουθήστε το [σύνδεσμο](#).

8. Κατάσταση του φαινομένου των ουσιών εξάρτησης

Μέσα από το Τμήμα Παρακολούθησης/ΕΚΤΕΠΝ του ΑΣΚ παρακολουθούνται οι οι πέντε κύριοι επιδημιολογικοί δείκτες, καθώς και τέσσερις έμμεσοι δείκτες που έχει θέσει ως προτεραιότητα το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ). Οι δείκτες αυτοί αποτελούν τη βάση για τη διαμόρφωση έγκυρης, αντικειμενικής και τεκμηριωμένης εικόνας του φαινομένου των εξαρτησιογόνων ουσιών στη χώρα μας.

Η συλλογή αξιόπιστων στοιχείων για τον κάθε δείκτη, προϋποθέτει την προαγωγή και ενίσχυση της έρευνας για το συνεχή εμπλουτισμό των επιστημονικών δεδομένων. Για το λόγο αυτό, το ΕΚΤΕΠΝ Κύπρου αναλαμβάνει διάφορες πρωτοβουλίες για τη διεξαγωγή και προώθηση μελετών που θα βοηθήσουν στην ολοκληρωμένη παρουσίαση της κατάστασης των παράνομων ουσιών εξάρτησης στην Κύπρο.

8.1. Παράνομες ουσίες

8.1.1. Δείκτης Έκτασης της Χρήσης στο Γενικό και Μαθητικό Πληθυσμό

Για την εφαρμογή του δείκτη επικράτησης της χρήσης στο γενικό και μαθητικό πληθυσμό, διεξάγονται έρευνες στα κράτη μέλη με κοινά εργαλεία και μεθοδολογία, ώστε να προκύπτουν συγκρίσιμα στοιχεία. Στην Κύπρο διεξάγονται σε συστηματική βάση (κάθε 3 χρόνια) η έρευνα γενικού πληθυσμού (με εύρος ηλικίας 15-64 έτη) και η πανευρωπαϊκή έρευνα μαθητικού πληθυσμού - ESPAD (με εύρος ηλικίας 15-16 έτη) (κάθε 4 χρόνια).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πρόσφατης έρευνας γενικού πληθυσμού (ΑΣΚ, 2012):

- Η κάνναβη παραμένει η πιο διαδεδομένη παράνομη ουσία χρήσης στο γενικό πληθυσμό (περίπου 10%), ενώ η τάση για δοκιμή κάνναβης, είναι εντονότερη στις ηλικίες 18-22 ετών που βρίσκει τα αγόρια στο στρατό και τα κορίτσια στις πανεπιστημιακές σπουδές.
- Η κοκαΐνη, αν και η χρήση της βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα, αποτελεί την πιο δημοφιλή διεγερτική ουσία στο γενικό πληθυσμό. Η χρήση της τουλάχιστον μια φορά σε όλη τη ζωή αναφέρθηκε από το 1,3% του γενικού πληθυσμού 15-64 ετών που αντιστοιχεί σε σχεδόν 8 χιλιάδες άτομα. Οι νεαροί ενήλικες (15-34 ετών) που ανέφεραν χρήση κοκαΐνης κατά το τελευταίο έτος ανέρχονται σε 1656.
- Η χρήση όλων των ουσιών εκτός των ηρεμιστικών είναι επικρατέστερη ανάμεσα σε άνδρες.
- Σε σχέση με τα αντίστοιχα ευρήματα της έρευνας που διεξήχθη κατά το έτος 2009, παρουσιάζεται μείωση στην επικράτηση της χρήσης παράνομων ουσιών.
- Σε σχέση με τη γενική κατάσταση στην Ευρώπη, η Κύπρος συγκαταλέγεται στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά χρήσης παράνομων ουσιών.

Σε ότι αφορά τον μαθητικό πληθυσμό (15-16 ετών), με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας μαθητικού πληθυσμού ESPAD (2015), προκύπτουν τα εξής:

- Το 18% του μαθητικού πληθυσμού αναφέρει ότι κάπνιζε κατά τον τελευταίο μήνα. Σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, παρατηρείται μείωση του καπνίσματος.
- Το 22% του μαθητικού πληθυσμού αναφέρει να έχει στοιχηματίσει χρήματα στο διαδίκτυο τους τελευταίους 12 μήνες και το 27% εκτός διαδικτύου. Επίσης, κατά μέσο όρο ξοδεύουν 6,2 μέρες της βδομάδας στο διαδίκτυο.
- Σχετικά με τις παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες, εννέα στους δέκα μαθητές στην Κύπρο δεν έχουν κάνει ποτέ χρήση τέτοιων ουσιών. Ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε η Κύπρος συγκαταλέγεται στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά χρήσης παράνομων ουσιών.

Κατά το 2016 προγραμματίζεται η διεξαγωγή της τέταρτης σειράς της έρευνας γενικού πληθυσμού.

8.1.2. Δείκτης Αίτησης Θεραπείας

Ο δείκτης αίτησης θεραπείας αφορά τη συστηματική καταγραφή των χαρακτηριστικών των χρηστών που ζητούν θεραπευτική βοήθεια από τα θεραπευτικά προγράμματα της χώρας.

- Κατά το έτος 2014, καταγράφηκαν στη θεραπεία 1308 χρήστες παράνομων ουσιών εξάρτησης σε σχέση με 1092 το προηγούμενο έτος.

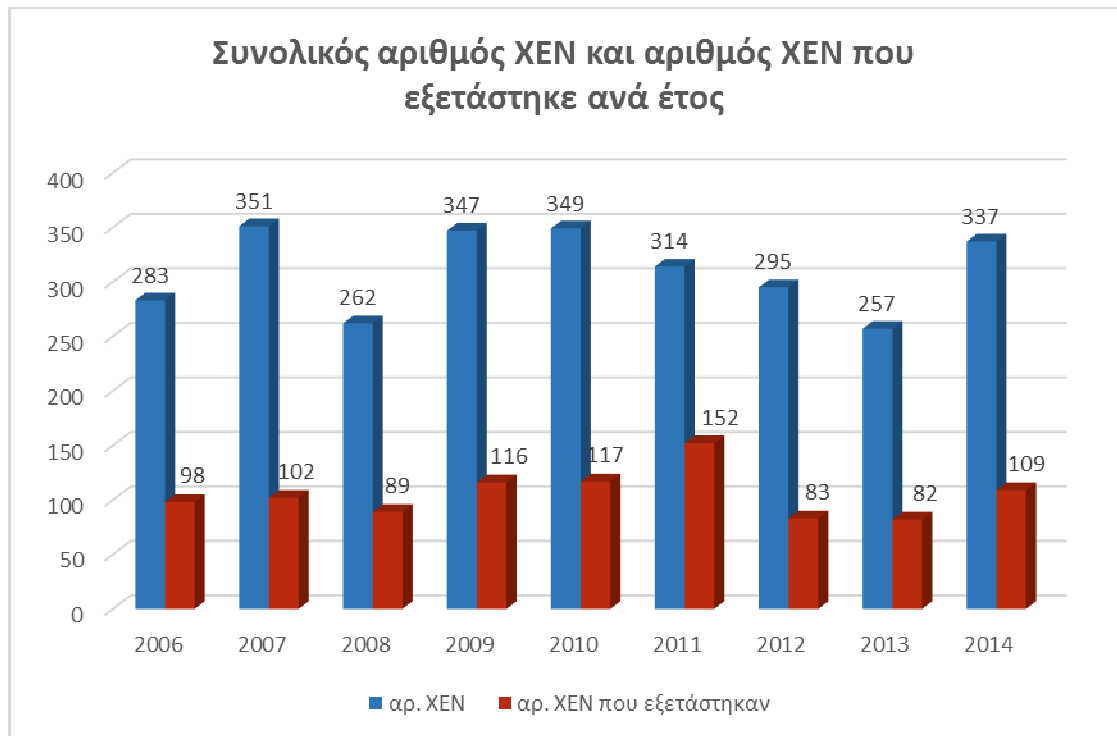

- Η ηρωίνη με ποσοστό 22% παραμένει η δεύτερη ουσία κατάχρησης μετά την κάνναβη (57%), λόγω της οποίας τα άτομα αιτούνται θεραπείας.
- Σε ότι αφορά τη χρήση οπιούχων εκτός της ηρωίνης, από το έτος 2012 παρατηρείται αύξηση στον αριθμό των ατόμων με κύρια ουσία την οξυκοδόνη, τα οποία κατά το έτος 2014 έφτασαν στους 50 (4,7%).
- Κατά τα τελευταία έτη, οι χρήστες ηρωίνης μειώνονται, ενώ παράλληλα αυξάνονται οι χρήστες κάνναβης.
- Η αύξηση στα αιτήματα θεραπείας για κάνναβη οφείλεται κυρίως στην εφαρμογή του πρωτοκόλλου συνεργασίας για την παραπομπή νέων παραβατών, καθώς και στις παρεμβάσεις της αστυνομίας που στοχεύουν στην παραπομπή όλων των χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών σε θεραπεία, ανεξαρτήτως ηλικίας.
- Σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, παρουσιάζεται σχετική αύξηση των αιτημάτων θεραπείας με κύρια ουσία κατάχρησης τα άλλα οπιοειδή, όπως είναι η ουσία “Oxycodone”.
- Πιο συγκεκριμένα, το 2012, 33 άτομα (3%) βρέθηκαν στη θεραπεία με κύρια ουσία κατάχρησης τα οπιοειδή πέραν της ηρωίνης, ενώ το 2013 ο αριθμός των χρηστών ανήλθε στους 48. Αντίστοιχα, το 2014, 60 άτομα (4.6%) βρέθηκαν στη θεραπεία με κύρια ουσία κατάχρησης το “Oxycodone” και 15 άτομα (1.2%) με κύρια ουσία κατάχρησης άλλα οπιοειδή.

8.1.3. Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών σε Ενδοφλέβιους Χρήστες

Ο δείκτης επικράτησης μολυσματικών ασθενειών σε ενδοφλέβιους χρήστες αφορά στην εκτίμηση των επιπέδων της μόλυνσης από Ηπατίτιδα Β και Γ και HIV σε ενδοφλέβιους χρήστες.

Στην Κύπρο, παρά το γεγονός ότι 1 στους 4 (337 από τους 1308) χρήστες που βρίσκεται στη θεραπεία έκανε έστω και μια φορά ενδοφλέβια χρήση, λίγοι είναι αυτοί που παραπέμπονται για εξέταση και επομένως η διάγνωση μολυσματικών ασθενειών εκτιμάται ότι βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Με βάση το Δείκτη Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών, περίπου ένας στους δύο (49 από τους 109) ενδοφλέβιους χρήστες που εξετάστηκαν το 2014, διαγνώστηκαν θετικοί στην Ηπατίτιδα Γ.

Η πλειοψηφία των χρηστών που διαγνώστηκαν θετικοί στην Ηπατίτιδα Γ (29 από τις 49 περιπτώσεις) ήταν αλλοδαποί (Ευρωπαίοι υπήκοοι ή υπήκοοι Τρίτων Χωρών). Πολλοί από αυτούς ήταν Έλληνες υπήκοοι (17 άτομα).

Με βάση το Δείκτη Αίτησης Θεραπείας, κατά το έτος 2014 αναφέρθηκαν 4 περιστατικά HIV/AIDS (αυτό-αναφορές). Όλοι άνδρες.

8.1.4. Δείκτης Χρήσης Ναρκωτικών Υψηλού Κινδύνου

Ο δείκτης Χρήσης Ναρκωτικών Υψηλού Κινδύνου, βάσει του ορισμού του Ευρωπαϊκού Κέντρου (2012), ορίζεται ως η «επαναλαμβανόμενη χρήση ναρκωτικών που προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις στο άτομο (συμπεριλαμβανομένης της εξάρτησης και άλλων ψυχολογικών, κοινωνικών και προβλημάτων υγείας) ή βάζει το άτομο σε υψηλό κίνδυνο πρόκλησης τέτοιων αρνητικών συνεπειών».

Με βάση τα στοιχεία αίτησης θεραπείας για το έτος 2014, ο συνολικός αριθμός των χρηστών οπιούχων ουσιών, υπολογίστηκε στα 1094 άτομα (που αντιστοιχεί σε 1,45 – 2.35 ανά 1000 κατοίκους ηλικίας 15-64 ετών).

Κατά το έτος 2014, έγινε η πρώτη εκτίμηση του συνόλου των ατόμων με επικίνδυνη χρήση μεθαμφεταμίνης, ο οποίος υπολογίστηκε σε 127 χρήστες (εύρος 80-244). Η μεθαμφεταμίνη αποτελεί περιορισμένο μεν, αλλά αναδυόμενο πρόβλημα με πιθανότητα εξάπλωσης. Αν και παραμένει ακόμα σε χαμηλά επίπεδα όταν συγκριθεί με άλλες ουσίες, ένας αυξανόμενος αριθμός χρηστών αιτείται θεραπείας λόγω της χρήσης της συγκεκριμένης ουσίας.

Σε σχέση με τη γενική κατάσταση που επικρατεί στην Ευρώπη, η Κύπρος συγκαταλέγεται στις χώρες με τις χαμηλότερες εκτιμήσεις χρηστών ναρκωτικών υψηλού κινδύνου.

8.1.5. Δείκτης Θανάτων και Θνησιμότητας από Παράνομες Ουσίες Εξάρτησης

Ο δείκτης θανάτων και θνησιμότητας αφορά την παροχή συγκρίσιμων και έγκυρων πληροφοριών για τα χαρακτηριστικά των ατόμων που πεθαίνουν ως αποτέλεσμα της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών (π.χ. στην περίπτωση των άμεσων θανάτων από υπερβολική δόση μίας ή περισσότερων ουσιών).

- Κατά το 2014, έχουν καταγραφεί 10 θάνατοι (6 άμεσοι & 4 έμμεσοι), ενώ συνολικά από το 2004 μέχρι το 2014, έχουν καταγραφεί επίσημα, 160 θάνατοι (άμεσοι και έμμεσοι), οφειλόμενοι στη χρήση παράνομων ουσιών εξάρτησης, εκ των οποίων οι 96 ήταν άμεσοι.
- Συνολικά για όλα τα χρόνια, τα οπιούχα, και συγκεκριμένα η ηρωίνη, φαίνεται να ευθύνεται για τη μεγάλη πλειοψηφία των θανάτων.
- Το προφίλ του θανάτου (με βάση τα διαχρονικά στοιχεία) είναι: άντρας (90%), Ελληνοκύπριος, 32 ετών, χρήστης οπιούχων-82% (πολλαπλών ουσιών).

8.1.6. Δείκτης Διαθεσιμότητας παράνομων ουσιών εξάρτησης

Ο δείκτης Διαθεσιμότητας περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με τον αριθμό και τις ποσότητες κατασχέσεων παράνομων ουσιών εξάρτησης, τις τιμές τους στην αγορά, καθώς και στοιχεία για τη σύνθεση τους.

Σε ότι αφορά τις κατασχέσεις, κατά το έτος 2014 παρουσιάστηκε μικρή αύξηση στις κατασχεθείσες ποσότητες κάνναβης (887 υποθέσεις) και μία αύξηση στις ποσότητες κοκαΐνης που έχουν κατασχεθεί (31,75 κιλά σε σχέση με 3,31 κιλά το 2013). Οι ποσότητες έκστασι που έχουν κατασχεθεί το 2014 έχουν αυξηθεί ραγδαία σε σχέση με το 2013, και ανέρχονταν σε 17,247 ταμπλέτες. Ενώ κατά τα έτη 2009 – 2013 στα χάπια κυριαρχούσαν ουσίες που δεν είχαν σχέση με το MDMA (μεθαμφεταμίνη, BZP, MCPP, MDVP, αναβολικά κ.ο.κ.), κατά το έτος 2014 αυξάνεται σημαντικά η αναλογία του MDMA στα χάπια αυτά. Τέλος, έχουν μειωθεί κατά πολύ οι κατασχέσεις ηρωίνης τα τελευταία χρόνια στην Κύπρο.

Όσον αφορά στις νέες συνθετικές ουσίες (συμπεριλαμβανομένων των συνθετικών κανναβινοειδών) και άλλων χημικών ουσιών, έχουν συνεχιστεί οι κατασχέσεις και κατά το 2014 με αξιοσημείωτη την κατάσχεση των 100 κιλών μεφεδρόνης.

8.1.7. Δείκτης Εγκληματικότητας σχετιζόμενης με παράνομες ουσίες εξάρτησης

Ο Δείκτης Εγκληματικότητας περιλαμβάνει στοιχεία για αδικήματα που σχετίζονται με παράνομες εξαρτησιογόνες ουσίες όπως: κατοχή και χρήση, διακίνηση, προμήθεια παράνομων ουσιών κτλ.

- Σύμφωνα με τα στοιχεία της Υπηρεσίας Καταπολέμησης Ναρκωτικών, κατά το έτος 2014 καταγράφηκαν 1082 υποθέσεις σχετιζόμενες με τα ναρκωτικά, σε σχέση με

1001 το 2013 και 1032 το 2012, στις οποίες εμπλέκονται 1268 άτομα, σε σχέση με 1165 άτομα το έτος 2013.

- Η πλειοψηφία των αδικημάτων εξακολουθεί να αφορά κατοχή και χρήση φυτικής κάνναβης και να εμπλέκει την πλειοψηφία των ατόμων. Το γεγονός αυτό φαίνεται να συνδέεται με το ότι η κάνναβη είναι η πιο διαδεδομένη ουσία χρήσης στην Κύπρο.

8.2. Αλκοόλ

8.2.1. Δείκτης Αίτησης Θεραπείας

Με βάση τα στοιχεία που δόθηκαν, κατά το 2013 αιτήθηκαν θεραπείας λόγω κατάχρησης αλκοόλ 347 άτομα, εκ των οποίων τα περισσότερα βρέθηκαν στην «Κλινική Βερεσιέ» και στη Θεραπευτική Μονάδα Εξαρτημένων Ατόμων (ΑΛΚΟΟΛ) «ΘΕΜΕΑ».

Τα κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά των ατόμων που βρέθηκαν στα θεραπευτικά κέντρα ήταν τα εξής:

- 7 στα 10 άτομα ήταν άνδρες.
- Η διάμεσος ηλικία των ατόμων ήταν τα 45 έτη (min: 16, max: 77), γεγονός που τους εντάσσει κυρίως στην κατηγορία των χρηστών μέσης και τρίτης ηλικίας (>=40).

8.2.2. Δείκτης Επικράτησης της χρήσης αλκοόλ στο μαθητικό πληθυσμό

Βάσει της έρευνας ESPAD, φαίνεται πως οι Κύπριοι μαθητές έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτό, αφού το 68% του μαθητικού πληθυσμού αναφέρει ότι έχει καταναλώσει αλκοόλ κατά τις τελευταίες 30 μέρες, καθώς επίσης το 50% αναφέρει υπέρμετρη κατανάλωση αλκοόλ (5+ ποτά σε μία περίπτωση) κατά τις τελευταίες 30 μέρες.

8.2.3. Δείκτης Επικράτησης της χρήσης αλκοόλ στο γενικό πληθυσμό

Βάσει των στοιχείων της πιο πρόσφατης Παγκύπριας επιδημιολογικής έρευνας γενικού πληθυσμού (ΑΣΚ, 2012) και σε σύγκριση με τα αποτελέσματα προηγούμενων σειρών της έρευνας, παρατηρούνται τα ακόλουθα:

Κατά το 2012 παρατηρήθηκε αύξηση της χρήσης αλκοόλ στις καθορισμένες χρονικές περιόδους (χρήση στη ζωή, πρόσφατη χρήση, τρέχουσα χρήση).

- Εκτιμήθηκε ότι περίπου το 10% του πληθυσμού έχει μεθύσει τους τελευταίους 12 μήνες. Παράλληλα όμως παρατηρείται μείωση του ποσοστού μέθης, σε σύγκριση με προηγούμενα χρόνια (περίπου κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες). Επίσης, βρέθηκε ότι η τάση για πρώτη μέθη είναι εντονότερη στις ηλικίες 15-22 ετών.
- Ένας στους 4 νέους ηλικίας 15-24 καταναλώνει 6 ή περισσότερα αλκοολούχα ποτά σε μια μόνο περίπτωση.
- Κατά το 2012 παρατηρήθηκε μείωση του ποσοστού των ατόμων που είχαν οδηγήσει αφού προηγουμένως είχαν πιεί 3-6 ποτήρια αλκοόλ (κατά 10

εκατοστιαίες μονάδες). Φάνηκε επίσης, ότι όσο πιο μεγάλα ηλικιακά ήταν τα άτομα, τόσο μικρότερο ήταν το ποσοστό αυτών που προχωρούσε σε αυτή τη συμπεριφορά, (δηλαδή στην κατανάλωση 3-6 ποτηριών πριν την οδήγηση).

- Χρησιμοποιώντας το εργαλείο της “Σύντομης Ανίχνευσης Εξάρτησης από το αλκοόλ” (Rapid Alcohol Problem Screen – “RAPS”), εκτιμήθηκε ότι τουλάχιστον το 3% του πληθυσμού είναι εξαρτημένο στο αλκοόλ.
- Όσον αφορά στις αντιλήψεις των Κυπρίων, για το αλκοόλ και τις πολιτικές που το συνοδεύουν, βρέθηκε πως σε γενικές γραμμές, είναι έτοιμοι να υποστηρίξουν περιοριστικές πολιτικές που έχουν να κάνουν με πιο αυστηρά μέτρα τροχαίας. Παρόλα αυτά, ανάμεσα στις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά πολιτών που δεν θεωρούν μεγάλο ρίσκο την οδήγηση μετά από κατανάλωση 2 ή περισσότερων ποτών, είναι η Κύπρος.

8.2.4. Δείκτης Παραβατικότητας

Από τα στοιχεία που δόθηκαν στο ΕΚΤΕΠΝ από το γραφείο ανάλυσης και στατιστικής, για τα έτη 2009-2013, κατά μέσο όρο από όλους τους ελέγχους που γίνονται, το 6% των οδηγών καταγγέλλεται λόγω υπέρβασης του ανώτατου ορίου οινόπνευματος. Το προφίλ των παραβατών είναι, νέοι και μεσήλικες άνδρες μέχρι 39 ετών.

Λαμβάνοντας υπόψη και τα δεδομένα του δείκτη αίτησης θεραπείας για το έτος 2013, παρατηρείται μια χρονική ακολουθία στην εξελικτική πορεία των προβληματικών χρηστών αλκοόλ. Πιο συγκεκριμένα φαίνεται ότι τα νεαρά άτομα (<= 25-39 ετών) πιο συχνά εμπλέκονται σε παραβατικές συμπεριφορές, ενώ, φαίνεται να προσεγγίζουν το σύστημα θεραπείας, κυρίως μετά τα 40.

8.2.5. Δείκτης Θανάτων και τροχαίων ατυχημάτων με κύρια αιτία το αλκοόλ

Στην Κύπρο, έχουν καταγραφεί επίσημα από το 2004-2010:

- 309 θάνατοι λόγω αλκοολικής ηπατοπάθειας
- 70 θάνατοι λόγω τροχαίων ατυχημάτων
- 68 θάνατοι λόγω δηλητηρίασης, έμμεσα σχετιζόμενης με το αλκοόλ
- 79 θάνατοι λόγω επιθέσεων που σχετίζονται έμμεσα με τη χρήση αλκοόλ

Συνολικά δηλαδή, για τα έτη 2004-2010, έχουν καταγραφεί στην Κύπρο τουλάχιστον 526 θάνατοι οφειλόμενοι στην κατάχρηση αλκοόλ, που αντιστοιχεί περίπου στο 2% όλων των θανάτων στην Κύπρο. Το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρώπη, είναι 7.5%.

8.2.6. Δείκτης Σωματικών Συμπτωμάτων

Η Επιτροπή η οποία συστάθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Υγείας και Προστασίας Καταναλωτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για σκοπούς ανάπτυξης δεικτών υγείας, καθόρισε ως ένα από τους δείκτες και τους ορισμούς σχετικά με το αλκοόλ, ως τον δείκτη σωματικών ασθενειών.

Η Επιτροπή αποφάσισε πως, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία για την εκτίμηση της νοσηρότητας λόγω κατάχρησης αλκοόλ, θα χρησιμοποιηθούν ως δείκτες για τις σωματικές ασθένειες, οι απολύσεις από τα νοσοκομεία λόγω της αλκοολικής ηπατοπάθειας¹ και λόγω της οξείας και χρόνιας παγκρεατίτιδας².

Αλκοολική Ηπατοπάθεια: Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δεδομένα της EUROSTAT (2010), η Κύπρος βρίσκεται ανάμεσα στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά εσωτερικής νοσηλείας λόγω αλκοολικής ηπατοπάθειας. Διαχρονικά όμως, από το 2007 και μετά καταγράφεται μια σχετική άνοδος των περιστατικών που έτυχαν εσωτερικής νοσηλείας λόγω αλκοολικής ηπατοπάθειας. Από το 2002- 2007, αναφέρονταν περίπου 8 περιστατικά το χρόνο, ενώ από το 2008 και μετά αναφέρονται περίπου 25 περιστατικά το χρόνο.

Οξεία & Χρόνια Παγκρεατίτιδα: Η Κύπρος, βρίσκεται ανάμεσα στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά εσωτερικής νοσηλείας λόγω οξείας και χρόνιας αλκοολικής παγκρεατίτιδας. Από το 2007 και μετά, παρουσιάζει περίπου 200-240 περιστατικά νοσηλείας το χρόνο λόγω αλκοολικής παγκρεατίτιδας.

9. Στόχοι και Προκλήσεις

9.1. Πρωτόκολλο Παραπομπής Μαθητών στα Θεραπευτικά Προγράμματα

Το ΑΣΚ έχει θέσει ως στόχο της επόμενης χρονιάς την κάλυψη των κενών που παρατηρούνται στις Επαρχίες Αμμοχώστου και Πάφου για παροχή προσβάσιμων θεραπευτικών προγραμμάτων για μαθητές.

9.2. Ευρωπαϊκά Κριτήρια Ποιότητας στην Πρόληψη της ουσιοεξάρτησης

Εντός του 2016 προγραμματίζεται η εκπαίδευση των συνεργατών του Δικτύου της Πρόληψης στα European drug prevention quality standards και η υιοθέτηση αυτών στις διαδικασίες αδειοδότησης και επιχορήγησης.

9.3. Προώθηση αξιολόγησης θεραπευτικών δομών

Το 2016 αναμένεται να ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης των θεραπευτικών δομών.

9.4. Αντιμετώπιση ανηλικων χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών

Η διαδικασία βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη και στοχεύει στην εφαρμογή νέων υποδομών για την καλύτερη αντιμετώπιση των ανηλικων χρηστών κατά το έτος 2016.

9.5. Μελέτη για τους τρόπους σφαιρικής κάλυψης των αναγκών των αποφυλακισθέντων ουσιοεξαρτημένων

Το ΑΣΚ μετά από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ανέλαβε μέσα στο 2015 την εκπόνηση μελέτης αναφορικά με τους τρόπους σφαιρικής κάλυψης των αναγκών των αποφυλακισθέντων ουσιοεξαρτημένων. Με βάση στοιχεία που θα συλλέξει από όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία, στη μελέτη θα συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων κατευθυντήριες γραμμές για εφαρμογή προγραμμάτων εντός και εκτός των Φυλακών,

¹ Κώδικας ICD-10= K70.

² Κώδικας ICD-10= K85.2, K.86.

καθώς και πληροφορίες που αφορούν σε επιστημονικά τεκμηριωμένα προγράμματα κοινωνικής επανένταξης στις Φυλακές. Η μελέτη αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το Μάρτιο του 2016.

9.6. Πρόγραμμα Έγκαιρης Παρέμβασης για Παιδιά και Νέους υπό τη Φροντίδα της Διευθύντριας των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Το ΑΣΚ εντός του 2016 στοχεύει στην εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος έγκαιρης παρέμβασης για (α) οικογένειες των οποίων τα παιδιά βρίσκονται υπό τη φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και για (β) οικογένειες υψηλού κινδύνου σε ότι αφορά τη μετακίνηση των παιδιών τους, με την επιστροφή της γονικής μέριμνας των παιδιών στις φυσικές οικογένειες τους και τη στήριξη των οικογενειών ευρύτερα.

Οι επί μέρους στόχοι του προγράμματος θα είναι:

- Οικοδόμηση και ενίσχυση του δεσμού των παιδιών και των γονιών
- Ανάπτυξη των δομών επικοινωνίας μεταξύ των γονιών, των παιδιών και σημαντικών άλλων
- Επεξεργασία των οικογενειακών συγκρούσεων και των δομών σχέσεων
- Αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών και των κρίσιμων συμβάντων ζωής μελών της οικογένειας
- Διασύνδεση και πρακτική υποστήριξη με άλλες δομές παροχής σχετικών υπηρεσιών όπου χρειάζεται
- Δημιουργία ευκαιριών κοινωνικής και σχολικής ένταξης
- Παροχή κινήτρων στην οικογένεια για την συμμετοχή τους στο πρόγραμμα

9.7 Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο, αναγνωρίζοντας τη σημασία της ενεργούς και τακτικής απόσπασης κονδυλίων της Ε.Ε. για χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων, ξεκίνησε κατά το 2013 μια στοχοθετημένη διαδικασία συλλογής πληροφοριών και συστηματικής παρακολούθησης του θέματος, με στόχο την υποβολή προτάσεων σε συνεργασία με άλλους φορείς στον τομέα των εξαρτησιογόνων ουσιών.

Η επιτυχής έκβαση στη διαδικασία αυτή, είχε ως αποτέλεσμα την έγκριση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος - ISEC- «Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες (ΝΨΟ): Αύξηση της γνώσης διαμέσου της έρευνας και παροχή εμπειρικά τεκμηριωμένης εκπαίδευσης». Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. σημείο 2.2.4.2. πιο πάνω.

9.7.1. Πρόγραμμα *ReEntre- Virtual Vocational Training on Entrepreneurship and Employability for Drug Addicts in Recovery*

Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο αρχές του 2016 υπέβαλε πρόταση για χρηματοδότηση του πιο πάνω προγράμματος από το χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Erasmus +, σε συνεργασία με τους εξής φορείς: Aspire Education Group (Ηνωμένο Βασίλειο), IVO (Stichting Instituut Voor Onderzoek naar leefqijzen and verslaving- Ολλανδία), CARDET (Centre for Advancement of Research and Development in Educational Technology- Κύπρος), ΙΕΚΕΠ (Ινστιτούτο Εκπαιδευτικού και Επαγγελματικού Προσανατολισμού- Ελλάδα), Πανεπιστήμιο Din Pitesti- Ρουμανία), Innovade Li (Κύπρος). Στόχοι του προγράμματος είναι η ανάπτυξη μιας διαδικτυακή πλατφόρμα κατάρτισης με κύριο στόχο την εκπαίδευση δεξιοτήτων

επιχειρηματικότητας σε χρήστες ουσιών ή/και καταδικασθέντων για θέματα ουσιών εξάρτησης που βρίσκονται στο στάδιο κοινωνικής επανένταξης και η συμβολή στην αντιμετώπιση του φαινομένου πολύ χαμηλών ευκαιριών απασχόλησης που αντιμετωπίζουν οι χρήστες ουσιών εξάρτησης.

10. Οικονομικός απολογισμός

Ο εγκεκριμένος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το έτος 2015 ήταν 1,322,359 Ευρώ από τα οποία αποδεσμεύθηκε προς το ΑΣΚ ποσό ύψους 1,270,359 ευρώ. Από το ποσό αυτό, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2015 δαπανήθηκε το ποσό των 1,242,202 Ευρώ.

Πιο συγκεκριμένα:

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	1,322,359
Λειτουργικά έξοδα	733,348
Αποδοχές προσωπικού*	583,448
Άλλες δαπάνες	464,698
Επιχορηγήσεις**	294,556
Έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	119,313
Μη προβλεπόμενες δαπάνες	5,000
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ	1,242,202
Λειτουργικά έξοδα	719,724
Αποδοχές προσωπικού*	567,760
Άλλες δαπάνες	420,970
Επιχορηγήσεις**	294,556
Έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	101,508
Μη προβλεπόμενες δαπάνες	0
ΠΟΣΟΣΤΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	93.94%
ΥΨΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ	1,270,359
* Περιλαμβάνονται στα Λειτουργικά Έξοδα	
** Περιλαμβάνονται στις Άλλες Δαπάνες	

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου (ΑΣΚ) (2009) *Έρευνα Παγκύπρια Επισκόπηση Γενικού Πληθυσμού για το Κάπνισμα, το Αλκοόλ και Άλλες Ψυχοδραστικές Ουσίες*, Λευκωσία

Council of the European Union (2004) *EU Drugs Strategy (2005–2012)*, Brussels

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/04/st15/st15074.en04.pdf>

Council of the European Union (2004) *EU Drugs Strategy (2013–2020)*, Brussels

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st17/st17547.en12.pdf>

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2006) *Annual Report 2006: selected issues*, Luxembourg: Office for the Official Publications of the European Communities

United Nations (1961), *Single Convention on Narcotic Drugs, as amended by the 1972 Protocol*

http://www.unodc.org/pdf/convention_1961_en.pdf

United Nations (1971), *Single Convention on Psychotropic Substances*

http://www.unodc.org/pdf/convention_1971_en.pdf

United Nations (1988), *United Nations Convention against Illicit traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances*

http://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ

ΑΣΚ – Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου

Δ.Σ. – Διοικητικό Συμβούλιο

Ε.Ε. – Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΚΠΝΤ – Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας

ΕΚΤΕΠΝ - Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά

Υ.Κ.Α.Ν. - Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών

ΥΨΥ – Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

CNAPA- Committee of National Alcohol Policy and Action

CND – Commission on Narcotic Drugs of the United Nations

EDDRA – Exchange on Drug Demand Reduction Action

ELDD- European Legal Database on Drugs

EMCDDA – European Monitoring Centre on Drugs and Drugs Addiction

HDG – Horizontal Working Party on Drugs of the Council of the EU